

Pääallystö- lehti

5/2015 MARRASKUU

Sotilaseläkejärjestelmä puhuttaa

4

Muutoksen haasteet

16

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIEN 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

**PÄÄLLYSTÖLIITON
ÄÄNENKANNATAJA**

85. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

Seuraavaan numeroon tarkoi-
tetut jutut tulee olla toimituk-
sessa viimeistään 26.11. Leh-
ti on lukijoilla 16.12.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi (vt.)
Puh. 040 301 9294
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Samuli Vahteristo
Puh. 050 561 1455
samuli.vahteristo@pp1.inet.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Antti Kymäläinen
040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

04030-19290
toimisto@paallystoliitto.fi

Taitto: Simo Nummi 040 532 5815
simo.nummi@mainosnummi.inet.fi

Painotalo Eura Print Oy

VAKIOPALSTAT

SANAN SÄILÄ	PÄÄLUOTTAMUSMIEHET	RAJA	JÄRJESTÖPÄÄLLIKKÖ	PÄÄTOIMITTAJALTA	LIIKUNTA	PÄÄLLYSTÖN NAISET	EVP
7	8	11	12	32	33	34	35

SISÄLTÖ

Kuva: Puolustusvoimat

- 4** Sotilaseläkekamppailussa ei ole heitetty pyyhettä kehään
- 8** Työaika-suunnittelun kukkasia kentältä
- 10** Eläkelaki uudistuu
- 14** Muutoksen haasteet kohdataan yhdessä tekemällä
- 18** Jatkuva kiire on leimallista työlle
- 24** Opistoupseerien ammattitaitoa on hyödynnetty Torniossa
- 29** Puolustusvoimien toimintamenoja leikataan
- 30** Puolustusvoimaudistuksen haasteista liiton hallinnon kehittämiseen

Puolustusvoimissa työtä leimaa jatkuva kiire (sivu 18).
Se näyttää tarttuneen Maavoimien taisteluosaston kertaus-
harjoituksessa olevaan reserviläiseen.

Kuva: Puolustusvoimat

Valtion henkilöstö säästöjen maksumieheksi

Maan hallitus julkaisi syyskuun alussa esitykset toimista kustannuskilpailukyyn parantamiseksi. Esitykset olivat erittäin karua luettavaa etenkin julkisella sektorilla palvelevien osalta. Myöhemmässä vaiheessa hallitus on joutunut muuttamaan esitystään mm. yli- ja sunnuntaikorvausten heikentämisen osalta, sillä työaikakorvausten vaikutukset matalapalkka-aloilla olisivat olleet erityisen merkittävät. Tilalle nostettiin esitys lomarahojen leikkaamisesta 30 %:lla. Valitettavasti kaikki toimet perustuvat edelleen hallituksen yksipuolisiin päätöksiin eikä perinteisesti sopimalla asioista kolmikantaisesti. Hallituksen toimien tarkoituksena on parantaa kansallista kilpailukykyä ja tuottavuutta kaikkiaan noin 15 %, josta 5 % toteutettaisiin tuottavuutta ja kilpailukykyä parantavilla toimilla, 5 % maltillisilla palkkaratkaisuilla ja loput 5 % kustannuskilpailukykyä parantamalla (yhteiskuntasopimus tai pakkolait). Tavoite on varsin kunnianhimoinen ja osin ymmärrettävä – keinot vaan ei ole hyväksyttäviä etenkin julkisen sektorin virkamiesten osalta.

Toteutuessaan leikkaukset tarkoittaisivat virkamiesten osalta huomattavasti muita työntekijöitä suurempia heikennyksiä nykyisiin palvelussuhteenehtoihin ja yksityissektorin työnantajien tukemista julkisen sektorin leikkauksilla. Lomien leikkaaminen enintään kuuteen viikkoon ja sen vaikutukset lomarahoihin edellä mainitun lomarahojen leikkauksen lisäksi tarkoittavat virastosta riippuen sitä, että kustannuskilpailukyyn parantaminen merkitsisi julkisella sektorilla n. 7 – 9 %:n heikennystä vallitsevaan tilanteeseen, eikä tätä voida hyväksyä missään muodossa! Vielä ihmeellisempiä asioita tekee se, että muutoksilla olisi tarkoitus rahoittaa yksityisen työnantajan sosiaaliturvamaksun alentaminen 1,72 %:lla – tätä rahoitustahan ei ole olemassa ilman, että valtio-sektorilla saadaan vastaava vähennys aikaiseksi henkilöstökustannuksiin. Tehdäänkö tämä vähentämällä henkilöstöä ja teettämällä jäljelle jäävällä henkilöstöllä jopa kymmenen päivää vuodessa enemmän töitä? Nyt viimeistään olisi otettava järki käteen ja lopetettava julkisen sektorin kurittaminen tai ”Musta Pekka” jää käteen, kun/jos aikanaan noususuhdanne käynnistyy ja valtio joutuu kilpailemaan osaavasta henkilöstöstä.

Hallitus ja työmarkkinajärjestöt etsivät edelleen muita ratkaisuja tavoitteiden saavuttamiseksi, mutta samaan aikaan julkaistu valtion talousarvioesitys vuodelle 2016 linjaa lisää säästövelvoitteita virastoille ja hallinnonaloille. Hallinnonalat ja virastot ovat esitelleet suunnitelmia säästöjen aikaansaamiseksi. Osa niistä on hyvinkin perusteltuja, mutta vaikeasti hyväksyttäviä ennen kuin saamme selvyden siitä, miten säästöihin pyritään. Päällystöliitto yhdessä muiden ammatti-

sotilasjärjestöjen kanssa on edellyttänyt virastoiltaan, että ohjeistukset ja muut toimet tulee suunnitella sekä ohjeistaa yhteistoiminnassa järjestöjen kanssa erityisesti niiltä osin, kun käsitellään henkilöstöön vaikuttavia toimenpiteitä. Tässä yhteydessä tulee toimet toteuttaa siten, ettei tarpeettomasti hankaloiteta keskinäistä yhteistoimintaa ja toisaalta järjestöillä olisi mahdollisuus edistää tavoitteiden saavuttamista ja sitoutua asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Tiedossamme olevien suunnitelmien osalta on merkille pantavaa, että pääosa säästöistä tulee kohdentumaan suoraan tai välillisesti henkilöstöön. Puolustusvoimien osalta suunnittelukauden tavoiteltavat säästöt ovat henkilöstömenojen osalta yhteensä noin 60 milj. euroa vuosina 2016 – 2020. Edellä mainitut luvut yhteenlaskettuna ovat erittäin karua luettavaa, ja kaikki ei edes liene vielä tiedossa, mikäli talouden ahdinko jatkuu tai syvenee.

Sakari Vuorenmaa
Puheenjohtaja

PÄÄLLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290 • (09) 726 2299 (faksi)
Toimisto avoinna arkisin 9.00–15.00. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Sakari Vuorenmaa 040 301 9291, 0299 500 783. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 040 301 9292, 050 443 1409.
Järjestösihteeri Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteeri Minna Laitinen 040 301 9297.

Päällystämismiehet Marko Jalkanen 040 301 9295, 0299 500 798, Juha Susi 040 301 9294, 0299 500 787,
Jukka Mäkinen 040 301 9296, 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa.

LAKIASIANNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, (09) 586 2867 e-mail: aatsto@lindell.inet.fi. (Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Sotilaseläkekamppailussa ei ole heitetty pyyhettä kehään

Teksti ja kuva: Antti Kymäläinen

Sotilaseläkeiän nostamisen vaikutukset puolustusvoimille ovat selvät - sodan ajan johtajareservin muodostaminen kärsii, ja tämä vaikuttaa suorituskykyymme, pelkistää elokuun alussa komentopäällikkönä aloittanut prikaatikenraali **Kim Mattsson** vireillä olevan eläkemuutoksen seuraukset.

Eläkeiän nostaminen johtaa myös siihen, että rauhan ajan puolustusvoimat vanhenee - "ukkoontuu ja akkaantuu". Eläkeikään on ehdotettu kahden vuoden korotusta, ja tämän seurauksena sotilaiden keski-ikä pomppaa saman verran ylöspäin.

Komentopäällikön mukaan johtajareservin kutistuminen vaatii korvaavia toimenpiteitä, joita on jo alustavasti mietitty. Helppoja ratkaisuja asiaan ei ole, ja kaikilla vaihtoehdoilla on hintalappu.

- Yksi keino olisi lisätä palkatun henkilöstön määrää, mutta tämä ei ole realistista näillä näkymin. Toinen tapa olisi reserviläisten osaamisen parantaminen, mutta ei tämäkään kovin realistinen vaihtoehto ole. Esimerkiksi reserviläisen saaminen kolmen kuukauden pataljoonankomentajakurssille voi olla hankalaa, kun jo viikonkin pituiseen harjoitukseen on vaikeuksia irrottautua työelämästä.

Puolustusvoimien tarpeet ohitettiin

Eläkejärjestelmän muutoksen valmistelussa on ollut poikkeuksellisia piirteitä. Puolustusvoimien näkökannoille ei ole haluttu antaa painoa.

- Meidät tiputettiin pois valmistelusta kesän aikana, ja sosiaali- ja terveysministeriö veti sitä yksin hyvin suvereenisti, kertoo Mattsson.

Kun eläkelakiesitys on nyt edennyt eduskuntaan, näkee komentopäällikkö pientä valoa vaikuttamisen suhteen.

- Pääsemme kuultavaksi valiokuntiin, ja aion tuoda muutoksesta seuraavat vaikutukset ja ongelmat päättäjille esiin. Yritämme loppuun saakka, että sotilaseläkejärjestelmä nähtäisiin eduskunnassa muuna kuin sosiaalipoliittisena kysymyksenä.

- Meillä on toimiva ja kustannustehokas järjestelmä. Jos tässä säästetään, se maksaa toista kautta, tiivistää Mattsson päättäjille välitettävän viestin.

Komentopäällikkö on tyytyväinen yhteistyöhön, jota sotilaseläkekysymyksessä on Päälystöliiton ja muiden henkilöstöjärjestöjen kanssa tehty.

- Tämä on hyvä esimerkki siitä, miten meidän pitää yhdessä työskennellä. Me toimimme vähän eri reittejä, mutta yhteistä visiota kohti, kiittelee Mattsson.

Palvelussuhteen ehdot puntariin

Johtajareservin muodostamiseksi luotu sotilaseläkejärjestelmä eroamisikineen on ollut yksi sotilasan erityispiirre. Alempi eläkeikä on toiminut vastapainona monille työelämän käytännöistä poikkeaville rasitteille kuten siirtovelvollisuudelle, erilaisille työ-

aikamääräyksille ja osin myös palkkauksen tasollekin.

Komentopäällikkö tiedostaa sen, että eläkeiän korottaminen voi nostaa vaatimuksia sotilaiden muiden palvelussuhteen ehtojen kehittämisestä.

- Kyllä palvelussuhteen ehdotkin pitää perata läpi ja muutoksella voi olla niihin vaikutuksia. Mutta nyt kun kehittämissurskeita tulee vähän joka suunnasta, olisi hyvä ensin antaa myrskyn hieman laimeta, pohtii Mattsson.

Monet palvelussuhteeseen liittyvät järjestelyt ovat komentopäällikön mukaan hyvässä asennossa.

- Meillä on toimiva tehtäväkoonpano, kansainvälisestikin arvostettu henkilöstöjärjestelmä ja motivoiva palkkausjärjestelmä. Näihin en lähtisi suuria muutoksia tekemään.

Ajankohtaisena huolena ovat palkkaliukumasäästöt.

- Uhkana on, että muutokset nakertavat luottamusta palkkausjärjestelmään ja syövät sen uskottavuutta, harmittelee Mattsson.

Määrärahojen leikkaustarpeille ei näy loppua, vaikka Puolustusvoimat omaehtoisesti toteutti ainoana toimijana valtionhallinnossa laajan sopeutuksen, Puolustusvoimauudistuksen. Pystejä ja kunniakirjoja työstä kyllä saatiin, mutta ei suojaa uusilta leikkauksilta.

- Nyt saadaan materiaalipuolelle rahaa, mutta toisella kädellä otetaan muutama miljoona palkkarahoista pois. Toiminnastakin jouduttaneen karsimaan. Ja Puolustusvoimauudistuksestakin on vielä jälkikaikuja hoitamatta, henkilöstön ylivahvuutta ja muuta. Nämä pitäisi saada pöydältä pois ennen kuin ryhdytään miettimään uusia saneerauksia, tuskailee Mattsson.

Jos ei hyvällä, niin pakolla

Hallituksen toimet Suomen kilpailukyvyyn parantamiseksi sopimus-kulttuurista irtautumisineen ja pakkolakiesityksineen eivät saa Mattssonilta tuomiota.

- Pidän hyvän johtajuuden merkinä sitä, että asetettuihin tavoitteisiin pyritään. Haetaan eri keinoja, ja jos yksi tie umpeutuu, etsitään muuta tapaa, sanoo Mattsson.

Komentopäällikkö pitää hyvänä sitä, että palvelussuhteen ehtojen rukkaukseen haetaan koko työmarkkinakentää koskevia ratkaisuja.

- Toivon, että tässä saadaan aikaan jonkinlainen päätös, jonka mukaan sitten eletään.

Mattsson epäilee, että yhteisestä ratkaisusta huolimatta paikallisella tasolla voi vielä tulla ristiriitoja soveltamisesta.

Hallituksen pakkolakikaavavaiilla muun muassa lyhennettäisiin valtion pitkiä lomioita ja leikattaisiin etuuksia. Mattsson ei tyrmää esityksiä, mutta ymmärtää vastareaktiotkin.

- Eihän näitä kukaan mielellään vastaanota, ja niihin suhtaudutaan kriittisesti.

Hän arvioi, että kaavailut muutokset voivat vaikuttaa työssä jakamiseen ja motivaatioonkin. Näihin liittyvät riskit tiedostetaan.

Toisaalta ymmärrys talouden kokonaiskuvasta ja puolustusvoimien hyvä työilmapiiri luovat pohjaa sille, että harmituksen yli päästään. Lieveilmiöt voidaan välttää hyvällä johtamisella.

Pakkolakeja ymmärtävä komentopäällikkö ei halua suoraan kopioida tyyliä käskytysoikeuksia virastotason neuvottelu- ja yhteistyötoimintaan. Puolustusvoimauudistuksessa noudatettu yhteistyön ja avoimen tiedottamisen malli on toimiva.

- Yhdessä henkilöstön ja järjestöjen kanssa asioita valmistellaan, mutta päätökset tehdään linjaorganisaatiossa. Näin ne on helpompi niellä ja tätä kautta saada henkilöstö sitoutumaan muutokseen, tiivistää Mattsson hyväksi todetun toimintatavan.

Ammattitaidon kehittäminen tärkeää

Komentopäällikkö uskoo, että opistoupseeriston osaamista hyödynnetään jatkossakin laajasti ammattikunnan supistumisesta huolimatta. Mattsson sanoo, että hänellä on 30 vuoden palveluskokemuksen perusteella selkeä käsitys opistoupseeristosta henkilöstöryhmänä. Ammattikunta edustaa hänelle asiantuntijuutta, ammattitaitoa ja vastuullisuutta sekä jatkuvuutta.

- Opistoupseereilla on vahvaa osaamista ja kokemusta sekä lisäksi rooli joukon ”isällisessä kasvattamisessa”, kuvailee Mattsson. Hänen mukaansa opistoupseerit ovat kantaneet hyvin vastuunsa osaamisen ja hiljaisen tiedon siirtämisestä nuorille upseereille ja aliupseereille.

Komentopäällikkö pitää tärkeänä opistoupseeriston ammattitaidon ylläpitämistä ja kehittämistä elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti. Henkilöstöpäällikön ja Päälystöliiton puheenjohtajan keskustelujen mukaisesti Pääesikunnan koulutusala valmistele parhaillaan toimialapäällikkö- ja muuhun tehtäväkohtaiseen täydennyskoulutukseen hakeutumiseen liittyvää täsmäntävää ohjeistusta.

Työssä jaksamista seurataan

Mattssonin mukaan joukko-osastojen henkilöstöresurssit ja tehtävät ovat Puolustusvoimauudistuksen jälkeen paremmin tasapainossa. Tehtävien määrää pitää tietysti seurata ja tarpeen mukaan kanavoida niitä uudelleen. Esimiehillä on vastuu siitä, miten työtehtävät jakautuvat eri toimialoille, sektoreille ja yksittäisille henkilöille.

- Joskus pitää myös selkeästi priorisoida ja jättää joku asia ajan hoidettavaksi.

Lähialueilla vilkastunut sotilaallinen toiminta on lisännyt työkuormaa.

- Valmiuteen sekä alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen liittyvät tehtävät ovat lisääntyneet ja tuoneet painetta tietyille ryhmille. Lisähenkilöstön kohdentaminen näihin tekee loven toisaalle, kuvailee komentopäällikkö nykyhenkilöstön nollasummapieliä.

Komentopäällikkö Kim Mattsson painottaa, ettei yhteistyö henkilöstöjärjestöjen kanssa rajoitu pelkästään muodolliseen Puolustusvoimien yhteistyöelimen toimintaan - sen ohella käydään toisten tilaisuuksissa, sovitaan tapaamisia, keskustellaan ja vaihdetaan tietoja. Kaikki tämä on hedelmällistä. Järjestöt ovat voimavara.

Puolustusvoimissa seurataan työssä jaksamista organisaatiokohtaisesti. Esimiestoimintaa täydentää muun muassa terveydenhuollon tukiverkosto. Mattsson kehottaa myös joskus katsomaan, onko kaverin työkuorma hallinnassa.

Komentopäällikkö korostaa fyysisen kunnon merkitystä työssä jaksamisen mahdollistajana.

- Tärkeää on työn mielekkyys - ja se, että kokee työssä onnistumisen elämyksiä. Osansa on myös ilmapiirillä, ja huumoriakin saa työpaikalla olla. Kunnolliset tilat ja välineet tukevat työskentelyä, summaa Mattsson työssä jaksamisen edellytyksiä.

Kim Mattsson

- 52-vuotias
- Prikaatikenraali, komentopäällikkö
- Yleisesikuntaupseeri
- Palvellut aikaisemmin mm. tasavallan presidentin adjutantina, UTJR:n komentajana, Maanpuolustuskurssien johtajana.
- Naimisissa, kaksi lasta
- Harrastaa joukkueläjiä, mm. kaukalo-palloa sekä suunnistusta ja muita metsäaktiviteettejä.
Motto: "Eteenpäin, vaikka rintaan pistää."

Valtion työmarkkinalaitos täytti 60 vuotta

Teksti: Marko Jalkanen

Valtion työmarkkinalaitos järjesti 60-vuotisjuhlaseminaarin syyskuussa Helsingissä. Työmarkkinalaitoksena toimiva valtiovarainministeriön henkilöstö- ja hallintopolitiikkaosasto vastaa työnantajana valtiosektorin sopimustoiminnasta. Valtion työmarkkinalaitos solmii valtion keskustason virka- ja työehtosopimukset sekä tukee ja ohjaa muiden valtion virastojen sopimus- ja työnantajatoimintaa. Palkansaajia niin virastotasolla kuin keskustasolla edustavat kolmen pääsopijajärjestön, Jukon, Pardian ja JHL:n, edustajat. Juhlaseminaarissa esiteltiin työmarkkinalaitoksen historiaa, joka on mielenkiintoinen.

Laitos on saanut alkunsa 1950-luvulla ammattiyhdistysaktiivien aloitteesta perustaa valtionvarainministeriöön erityinen palkkaus- ja eläkeasiainosasto. Tuota ennen virkamiesten palkkoja ja eläkkeitä koskevat asiat kuuluivat valtionvarainministeriössä tulo- ja menoarvio-osastolle.

Juhlaseminaarissa pidettiin myös paneelikeskustelu, johon osallistuivat ministeri **Raimo Sailas**, SITRA:n johtaja **Timo Lindholm**, STTK:n puheenjohtaja **Antti Palola**, dosentti **Anu Kantola** sekä valtion työmarkkinajohtaja **Juha Sarkio**. Paneelissa pohdittiin valtion tulevaisuutta: onko se yövartijavaltio, hyvinvointivaltio vai itsepalveluvaltio.

– Valtiolla työskentelee noin 75 000 ihmistä, joista yli 40 prosenttia kohdentuu turvallisuussektorille poliisiin ja muuhun oikeushallintoon, puolustusvoimiin sekä rajavartiolaitokseen. Painottuuko valtion rooli myös tulevaisuudessa näiden tehtävien hoitamiseen vai siirrymmekö digitalisoinnin myötä itsepalveluvaltioon, työmarkkinajohtaja Sarkio haastoi muita keskustelijoita debattiin.

Seminaarissa lanseerattiin #sinunideasi – haastekampanja, jolla valtionhallinnon työntekijöiltä kerätään ideoita. Tavoitteena on kerätä yhteiselle verkkoalustalle 2015 ideaa, joista vähintään 100 ideaa olisi toteutettu vuonna 2017.

Viulunkieliä kiristetään

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Samuli Vahteristo

Loma lyhenee kahdeksalla päivällä, lomarahaa leikataan 30 prosenttia, loppiaisesta ja helatorstaista tulee palkattomia päiviä, ensimmäisenä sairauspäivänä ei makseta palkkaa ja jatkopäivienkin ansiota leikataan. Näillä toimin Sipilän hallitus pyrkii kohentamaan Suomen kilpailukykyä. Virka- ja työehtosopimuksilla sovittuja etuuksia ehdotetaan heikennettäväksi kolme vuotta voimassa olevilla määräaikaistavilla pakottavilla säännöksillä. Loman lyhentäminen kurruttaa raskaasti erityisesti julkisen sektorin henkilöstöä.

- Elämme kovia aikoja, ystävä hyvä, kuten legendaarinen puhuva koira Aku Ankassa aikoinaan totesi. Kovilla ajoilla myös hallitus perustelee ehdotuksiaan. Kovin asia on kuitenkin kulttuurin muuttaminen. Sopimisen kulttuurista on siirrytty sanelupolitiikan suuntaan, jossa palkansaajalle näytetään paikkaa kuin kapiselle koiralle.

Kun hallituksen toinenkin yritys yhteiskuntasopimuksen solmimisesta kariutui, se julkisti aikeensa leikata pakottavalla lainsäädännöllä palkansaajien etuuksia, muun muassa yli- ja sunnuntaityökorvauksia. Tästä nousi iso poru mielenosoituksineen. Erityisesti julkisen sektorin pienipalkkaiset vuorotyötä tekevät naisalat kokivat joutuvansa yritysten kilpailukyyn kirittämisen maksajiksi.

Palkansaajajärjestöistä AKAVA ja STTK olivat valmiita neuvottelemaan vaihtoehtoja hallituksen pakotepolitiikalle, mutta SAK harasi vastaan. Lopulta SAK teki oman esityksensä, johon se kytki myös tarjouksen seuraavan sopimuskauden nollatason palkkaratkaisusta. Työnantaja edustavalle Elinkeinoelämän keskusliitolle kelpasivat hallituksen kaavailevat keinot, mutta keskitettyyn palkkaratkaisuun se ei halunnut sitoutua.

Kansalaisten reaktiot ja SAK:n vastaanotto pehmensivät hallituksen linjaa. Järjestöt ilmoittivat halustaan jatkaa neuvonpitoa. Hallitus antoi työmarkkinajärjestöille lisää aikaa vaihtoehtoisen kilpailukyypaketin kasaamiseksi. Lisäksi se veti omasta keinovalikoimastaan yli- ja sunnuntaityökor-

vausten heikennykset ja rajasi muut pako-teleikkaukset kolmeen vuoteen. Omasta rukatusta paketista hallitus ilmoitti antavansa lakiesitykset eduskunnalle - sen varalle, jos järjestöjen neuvotteluista ei parempaa synny.

Toivottavasti työmarkkinajärjestöt löytävät vielä hallitukselle kelpaavan yhteisen sävelen tässä Harmageddonin taistelussa. Palvelussuhteen ehtojen muutoksille tulisi löytää vähiten vahinkoa aiheuttavat ja palkansaajia tasapuolisesti kohtelevat ratkaisut virka- ja työehtosopimuskäytäntöä noudattaen. Vielä toivottavampaa on se, että heikennykset todella jäisivät määräaikaistaviksi.

Siihen täytyy varautua, että seuraavalla sopimuskaudella Puolustusvoimien henkilöstön palvelussuhteen ehdot heikkenevät ja tulot alenevat samalla, kun vuosityöaika pitenee. Yhtälö on inha. Puolustusvoimauudistuksessa henkilöstöä on vähennetty ja uusia velvoitteita kasattu jäljelle jääville. Monet ovat joutuneet siirtymään erilleen perheestään toiselle paikkakunnalle. Menot ovat kasvaneet ja oma aika perheen kanssa kutistunut. Näköpiirissä olevat toimet kurjistavat tilannetta entisestään.

Puolustusvoimien harjoitustoiminnan palauttaminen säälliselle tasolle on välttämättömyys. Mutta kun se tehdään pienemmällä porukalla, kaikki seuraukset eivät ole toi-

vottavia - varsinkaan yhdessä kaavailtujen palvelussuhteen ehtojen heikennysten kanssa. Työpaineen kasvu, kutistuva työstä palautumisaika ja kaventuva taloudellinen liikumavara muodostavat yhtälön, joka lisää työuupumusta ja loppuun palamista.

Ongelmia tuskin enää pystytään ratkaisemaan pelkästään esimiestoiminnan ja fyysisen kunnan ylläpidon tehostamisella. Nämä kortit on jo käytetty - osa puolustusvoimissa palvelevista joutuu venymään enemmän kuin olisi suotavaa - kuten äärimmilleen viritetyt viulunkielet. Vaarana on, että seuraavan kiristysotteen jälkeen kielet katkeavat ja peli lakkaa kokonaan soimasta.

Työaikasuunnittelun kukkasia kentältä

Teksti: Marko Jalkanen Kuva: Pasi Jalkanen

Opistoupseerille suunniteltiin kolmen viikon työjaksoon lähes kahden viikon yhtäjaksoinen sotilaallinen harjoitus sekä viikko vuosilomaa, joka perustui vahvistettuun joukko-osaston vuosilomasuunnitelmaan. Vuosilomapäivät vähensivät työjakson laskentapäivien määrää niin, että virkamiehelle oli muodostumassa jaksoon huomattava määrä ylityötä. Pataljoonan komentaja siirsi yksipuolisella määräyksellä, ennen kuin vahvisti opistoupseerin työvuoroluettelon, vuosiloman myöhemmään ajankohtaan pidettäväksi. Osa vuosilomapäivistä korvattiin vapaapäivillä ja osa työpäivillä. Opistoupseerilta ei kysytty muutokseen mielipidettä. Menettely on niin sopimuksen vastaista kuin vain voi olla.

Vuosilomien vahvistaminen sitoo virastoa. Valtion vuosilomista tehdyn tarkentavan virka- ja työehtosopimuksen mukaan (10§) vahvistetusta lomasuunnitelmasta voidaan poiketa viraston ja virkamiehen välisellä sopimuksella. Virkamiehen vuosiloma voidaan siirtää ja keskeyttää viraston yksipuolisella päätöksellä vain, mikäli siirtäminen tai keskeyttäminen on julkisen vallan käyttöön liittyvistä painavista syistä tarpeen taikka välttämätöntä julkisyhteisön laissa säädettyjen terveyden tai turvallisuuden liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Virkamiehelle tulee varata mahdollisuus esittää mielipiteensä vuosiloman siirtämisestä. Henkilön kuuleminen ennen päätöstä on erityisen tärkeää, jotta päätöksentekijällä on tiedossa loman siirtämisen vaikutukset. Virasto on velvollinen suorittamaan virkamiehelle korvausta, mikäli vahvistetun vuosiloman siirtämisestä tai keskeyttämisestä aiheutuu virkamiehelle vahinkoa. Näitä saattaa syntyä esimerkiksi matkalippujen peruuttamisesta tai loma-ajaksi vuokratun loma-asunnon vuokratulusta.

Ylityön muodostumista työjaksolla ei missään tapauksessa voida pitää sellaisena painavana syynä, että virasto voisi yksipuolisesti muuttaa vuosiloman ajankohtaa. Oikea menettelytapa edellä kuvatussa tapauksessa olisi ollut neuvotella asiasta virkamiehen kanssa. Viisas esimies olisi markkinoinut virkamiehelle win-win-sopimusta: mikäli opistoupseeri suostuisi vuosiloman siirtämiseen, niin hän saisi pitää

nämä samat päivät vapaapäivinä. Tällöin virkamiehen vuosiloma olisi käytettävissä myöhemmänä ajankohtana, josta voitaisiin sopia erikseen.

Ylitöiden tasoittaminen

Puolustusvoimien työaikasopimuksen mukaan (PVTAS 30§) työvuoroluettelo on saatettava kirjallisesti virkamiesten tietoon hyvissä ajoin, viimeistään viikkoa ennen siinä tarkoitettua ajanjakson alkamista. Tämän jälkeen vahvistettua työvuoroluetteloa tulee noudattaa, ellei ole painavaa syytä siitä poikkeamiseen tai ellei virkamies tai häntä edustava luottamusmies ole antanut muutokselle suostumustaan. Painavana syynä tulee kysymykseen sellainen ennalta arvaamaton töiden järjestelyyn liittyvä muutos, jota ei ole voitu ottaa huomioon työvuoroluetteloa vahvistettaessa. Tällaisena syynä ei kuitenkaan voida pitää vain mahdollista ylityön muodostumista ko. työjaksolla.

On huomattavaa, että opistoupseeri on silti aina velvollinen työskentelemään vahvistetusta työvuoroluettelosta poikkeavasti ja ylisäännöllisen työajan silloin, kun asianomainen esimies katsoo sen erityisestä palvelussyystä tarpeelliseksi. Tällaiseen työjohtolliseen määräykseen ei tarvita edes asianosaisen virkamiehen suostumusta, vaan ammattisotilas voidaan määrätä vapaa-ajalta työhön. Syntynyt lisä- ja ylityö korvataan joko raha- tai vapaa-aikakorvauksena ja asia on lähtökohtaisesti virkamiehen itsensä päätettävissä, kuinka hän korvauksen haluaa. Työnantajan yksipuolisella määräyksellä voidaan päättää siirrettäväksi enintään 18 tuntia 26 viikon ajalta työaikapankkiin.

Monessa joukossa velloo väärä käsitys siitä, että työnantaja voisi yksipuolisesti määrätä tasoittamaan syntyneen lisä- tai ylityön kuluvaan työjaksossa. Tämä ei pidä paikkaansa, vaan asiasta on aina sovittava virkamiehen kanssa. Mikäli esimerkiksi ennalta arvaamattoman virka-aputehtävän johdosta opistoupseerille olisi muodostumassa ylityötä, tämä ei sellaisenaan ole painava syy muuttaa yksipuolisesti työvuoroluetteloa muutoin kuin välittömästi tähän virka-aputehtävään liittyvien työpäivien osalta. Kertyneen lisä- tai ylityön vaih-

taminen vastaavaan vapaaseen tai tasoittaminen kuluvaan työjaksossa on täysin virkamiehen itsensä päätettävissä. Hänellä itsellään on oikeus päättää, haluaako hän ylityöstä rahakorvauksen vai vaihtaako hän esimerkiksi kuluvaan maksujaksossa suunnitellun viikonloppuvapaan arkipäivinä pidettäviin vapaapäiviin, joita esimies hänelle tarjoaa vaihdettavaksi.

Vajaaksi jääneiden tuntien takaisin teettäminen

Eräässä joukossa sairauden johdosta vajaaksi jääneet työjaksot käskettiin tehdä takaisin muuttamalla virkamiehen vahvistettua työvuoroluetteloa. Työvuoroja pidenttiin tunti sieltä ja toinen täältä ilman sen kummempaa syytä. PVTAS 30 §:n mukaan sairauden, vuosiloman tai muun hyväksyttävän syyn takia vajaaksi jääneet työjaksot saadaan teettää takaisin vain silloin, kun siihen on puolustusvoimien toiminnan kannalta painava syy. Painavana syynä voidaan pitää äkillisiä sairastumisia, toiminta- ja valmiusharjoituksia sekä muita näihin rinnastettavia paikallisesta työnantajasta riippumattomia tekijöitä ja toiminnallisia tarpeita. Virkamiehen tulee yleensä voida luottaa siihen, että hänen tiedoksi saamaansa työvuoroluetteloa noudatetaan muuttamattomana. PVTAS 30 §:n tarkoituksena on parantaa työaika-suojelua, ja se rajoittaa sovituissa määrin työnjohto-oikeutta. Tarkoituksena on myös parantaa mahdollisuuksia työn ja muun elämän yhteensovittamisessa. Vahvistetun työvuoroluettelon muuttaminen saattaa aiheuttaa virkamiehelle haittaa perheen yhteisen ajan sovittamisessa, sosiaalisessa elämässä ja harrastuksissa. Myös työmatkat ja lasten hoito saattavat aiheuttaa ongelmia. Tällaiset hankaluudet ovat omiaan heikentämään työhyvinvointia sekä työssä jaksamista. Virkamiehen on vaikea suunnitella perheiden ja muiden tärkeiden ihmisten kanssa yhteistä aikaa, jos muutokset työvuoroissa toistuvat säännöllisesti. Sosiaalisen ja perhe-elämän häiriintymisen on osoitettu olevan yhteydessä stressioireiden kokemiseen, kuten hermostuneisuuteen, ahdistuneisuuteen tai nukkumisvaikeuksiin.

Sihteerit ja päätöksentekokulttuuri ruotuun

Teksti ja kuva: Marko Jalkanen

Aloitin tämän jutun pontevasti ja vaadin, että puolustusvoimien pikkuesikunnat on lakkautettava. Tämä ei edellytä muutoksia organisaatorakenteissa, vaan johtamisessa. Pikkuesikunnilla tarkoitan henkilöstösihteerien pyörittämää päätöksentekokoneistoa, jolla sihteerit ohittavat henkilöstöjohton. Monessa joukossa johtaminen on niin onnetonta, että komentajan ja henkilöstöpäällikön sijaan henkilöstön palvelussuhteen ehtojen soveltamisesta päätetään näissä pikkuesikunnissa. Ammattimaisen johtamisen ei sinällään pitäisi olla ongelma puolustusvoimissa, mutta niin vaan näkyy olevan. Puolustusvoimissa annetaan neuvontaa palvelussuhteen ehtoihin liittyvissä kysymyksissä. Neuvonnan tavoitteena on antaa päätöksen valmistelijalle ja tekijälle perusteita päätöksentekoa varten. Pääesikunnan henkilöstöosasto on ohjeistanut asiaa siten, että hallintoyksiköiden henkilöstöasioita valmisteleville virkamiehille neuvontapalvelut annetaan Palvelukeskuksesta. Työnantajavirkamiehet ja keskeisesti muut työnantaja-asioita hoitavat, kuten henkilöstöpäälliköt ja henkilöstöosastojen päälliköt, ovat suoraan yhteydessä Pääesikunnan henkilöstöosaston palvelusuhdesektoriin. Pääesikunnan henkilöstöosasto on myös selvittänyt, että neuvonnan antama vastaus on vain ratkaisuehdotus ja se perustuu niihin tietoihin, jotka kysyjä on antanut neuvoa kysyessään. Päätöksen tekijän tulee päätöstä tehdessään ottaa huomioon myös kaikki muut asiaan vaikuttavat seikat. Ongelman ydin on siinä, kun monet henkilöstösihteerit itse ottavat yhteyttä suoraan Pääesikuntaan ja siellä jollekin puolitulle henkilölle. Sen jälkeen sihteerit ratkovat itse tulkinnallisia virkaehtosopimusasioita, vaikka heillä ei olisi tähän ratkaisuvallaa tiedossa kaikkia muita asian ratkaisuun vaikuttavia seikkoja. Eräässä joukossa luottamusmiestä nimitettiin viholliseksi, kun hän oli kyseenalaistanut sihteerien menettelytapoja. Surullista: meillä sotilaskoulutetuilla vihollisen käsite ymmärretään aivan eri tavoin. Yhteydenotolla sihteerit ohittavat kokonaan Palvelukeskuksen palvelusuhdeneuvonnan ja kuormittavat Pääesikunnan palvelusuhdesektoria. Pääesikunta tukehtuu ennen pitkää pullaan, kun samaan aikaan palvelukeskuksessa pela-

taan ristinollaa. Menettelyllä sidotaan myös kädet joukon omalta komentajalta, kun vastaukset tulkinnallisiin asioihin on jo haettu ylemmistä esikunnista. Lisähaasteita asiaan tuo se, että usein sihteerit muotoilevat esittämänsä kysymykset siten, että saavat niihin mieleisen ratkaisuehdotuksen. Ongelma ei ole aina poistunut edes silloinkaan, kun asia on viety komentajan päätettäväksi ratkaisuehdotuksen kanssa. Harva komentaja on enää rohjennut kyseenalaistaa tai selvittää, miten asiaa ylemmistä esikunnista on tosiasiallisesti kysytty tai sopivatko saadut ratkaisuehdotukset juuri käsiteltävinä oleviin tapauksiin.

Pikkuesikuntien ylivaltaisen päätöksentekokulttuuri johtaa siihen, että joukossa käytetään tuhattomasti voimavaroja siihen, että korjailaan hätäisesti tehtyjä päätöksiä, selitellään ja torjutaan syytöksiä vääristä tulkinnoista. Saman energian voisi käyttää sitenkin, että organisaatiossa pohdittaisiin päätöksen seurauksia jo etukäteen. Yleensä tämä edellyttää myös niiden tahojen kuulemista, jotka päätöksen kanssa joutuvat elämään. Päätöksentekoon kuuluu myös se, että jos sihteerin osaaminen on sillä tasolla, niin tulkinnallisissa tilanteissa esimiehet kysyvät sihteeriltä päätöksentekoon neuvoa. Fiksut esimiehet osaavat käyttää myös luottamusmiesten tietämystä päätöksenteon tukena. Tällöin työyhteisössä on etukäteen selvää, mistä ollaan päättämässä ja millaisia päätösten vaikutukset tulisivat olemaan. Kriisinajan valmiuksien harjoittaminen edellyttää aika ajoin nopeita ja hätäisiä päätöksiä. Tällöin päätöksen seuraukset ovat usein arvaamattomia: vastata jälkikäteen selviää, oliko tehty päätös hyvä vai huono. Normaalioloissa tällaiselle päätöksentekokulttuurille ei ole tarvetta.

Eläkelaki uudistuu

Teksti: Juha Susi Kuva: Simo Nummi

Hallituksen esitys eduskunnalle työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi on käynyt valiokuntakäsittelyt läpi. Näissä yhteyksissä on kuultu eri alojen asiantuntijoita, mukaan lukien henkilöjärjestöt. Järjestöjen asiantuntijalausunnoissa on korostettu lakimuutoksen heijastuksia poikkeusalojen toimintaan. Lakiesitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä (STM) vain eläkepolitiikkaa silmällä pitäen. Lain maanpuolustukselliset heijastukset on sivuutettu kokonaan.

Lakimuutosten on tarkoitus astua voimaan vuoden 2017 alusta. Suurin vaikutus maanpuolustukseen syntyy lakimuutoksen kirjauduilla eläkeiän nostoilla. Suunniteltu kahden vuoden nosto aiheuttaisi reservissä johtaja asiantuntijatehtäviin sijoitettujen ammatissotilaiden määrään 600 hengen vajeen. Vaje syntyy, koska henkilöitä ei siirry reserviin vanhempien poistuessa kuitenkin yläpäästä.

Aiottu eläkeiän nosto ei tapahdu kertarytinällä, vaan portaittain vuoden 2018 alusta. Vuodessa eläkeikä nousee aina kerrallaan kolme kuukautta. Koko kahden vuoden nosto on siis saavutettu vuonna 2025. Mikäli henkilö saavuttaa eläkeoikeuden ennen vuotta 2018, ei lakimuutoksella ole häneen vaikutusta.

Muutama esimerkki eläkeiän noususta. Henkilöllä syntyy eläkeoikeus 31.10.2018. Hänelle tulee kolme kuukautta lisää, joten eläkeoikeus syntyy 31.1.2019. Henkilöllä syntyy eläkeoikeus 31.7.2021. Hänelle tulee 12 kuukautta lisää eli eläkeoikeus syntyi 31.7.2022.

Vanhoilla sotilailla pakollinen eroamisikä siirtyy samassa suhteessa eteenpäin kuin mitä eläkeoikeuden saavuttaminen nousi.

Esimerkiksi edellä mainitun henkilön eläkeoikeus siirtyi kolmella kuukaudella eteenpäin. Hänen pakollinen eroamisikä siirtyi samassa suhteessa, joten se olisi 55 v 3 kk.

Tämä siirtymäkausi sekä kuinka paljon esitetty eläkeiän nousu olisi, ovat aiheuttaneet paljon tulkintavirheitä jäsenistössä. Tätä helpottamaan löytyy jäsenosiosta eläkelaskuri, jolla henkilö voi katsoa, kuinka eläkeiän nosto vaikuttaa omaan eläköitymiseen.

Karttumat säilyvät

Vanhojen sotilaiden karttumat ja tavoite-
tasot säilyvät sellaisenaan. Niihin ei ole tulossa muutoksia. Samoin uusien sotilaiden tavoitetaso säilyy ennallaan.

Uusilla sotilailla oleva mahdollisuus 48/55 säilyy edelleen lakimuutoksen jälkeenkin. Tämä tarjoaa henkilölle mahdollisuuden erota palveluksesta tiettyjen ehtojen täytyessä 48-vuotiaana. Eläkkeen he kuitenkin saavat hakemuksesta maksuun vasta 55-vuotiaana. Palveluksesta eroamisen ja eläkkeen saamisen välinen aika tulee miettiä tarkasti: kuinka rahoitan elämisen? Tätä järjestelmää koskevat samat siirtymäkaudet eli vuonna 2025 järjestelmä on 48/57. Samoin ehdot, jotka tulee täyttää, säilyvät sellaisenaan.

Työ jatkuu

Eläkeiän nostolla on tarkoitus saavuttaa säästöjä. Järjestöt ovat esittäneet, voidaan vastaavat säästöt saavuttaa mahdollisesti muilla keinoilla. Taustalla on huoli lakimuutoksen maanpuolustuksellisista vaikutuksista. Henkilöstö ei voi olla ainoa maksomieheksi joutuva taho, vaan maanpuolustus on koko valtakunnan asia.

Eläkeuudistus on puhuttanut jäsenistöä paljon. Tiedonjanoon on laadittu kysymysluettelo vastauksineen tyypillisimmistä aiheista. Löydät listan jäsenosiosta. Kysymysluettelo päivitetään jatkuvasti, mikäli uusia aiheita ilmenee. Samoin jäsenosiosta löydät aina uusimmat tiedotteet siitä, kuinka lakimuutos etenee eduskuntakäsittelyssä.

Lentolisäjärjestelmä ei muuttunut

Teksti: Jukka Mäkinen Kuva: Rajavartiolaitos

Lokakuun sopimustoiminnan seurantaryhmässä käytiin vielä keskusteluja tämän vuoden aikana pöydällä olleesta lentolisäjärjestelmän kehittämisestä. Kuluvalle ja tulevalle sopimuskaudella ei ole minkäänlaisia virastoeria käytössä, mikä jo lähtökohtaisesti teki neuvottelutuloksen saavuttamisen haasteelliseksi.

Keskustelujen yhteydessä selvisi alkusyksystä, ettei kaikilla liitoilla ole valmiutta käyttää virastoerävarallisuutta lentolisäjärjestelmän kehittämiseen, vaikka virastoeria olisi tarjolla. Tämä viimeistään romutti työnantajan toiveet neuvottelutulokseen pääsemisestä. Lisäksi nykyisen järjestelmän korvaaja olisi ylipäätään hankala saada toteutettua siten, ettei mikään henkilöstöryhmä kärsisi muutoksesta pienenevän lisäpalkkion muodossa. On mahdollista, että asiaan palataan tulevaisuudessa. Nykyisellä mallilla kuitenkin pärjätään vallan hyvin jatkossakin.

Virastotyöajan liukumapankki ja tasoitusvapaajärjestelmä tarkastelussa

Työnantaja on tuonut neuvottelupöytään kokonaan uutena asiana virastotyöaikaan liittyvän liukumapankin ja tasoitusvapaajärjestelmän. Asiasta on käyty kahdessa edellisessä kokouksessa keskusteluja ja työnantaja on luonnostellut jonkin verran tekstejä mahdollisesta uudesta mallista. Nykyään virkamiehen työaikapankki voi maksimissaan olla 36 h 15 min, jolloin viimeistään tehdään ratkaisu vapaapäivien antamisesta tai rahakorvauksen maksamisesta Rajavartiolaitoksen työaikasopimuksen 13 §:n a-kohdan mukaisesti (yksinkertainen tuntipalkka). Uudessa mallissa olisi erikseen liukumapankki, jonka puitteissa virkamies voisi "liukua" ja sitten olisi erikseen tasoitusvapaapankki, jonne tunteja tehtäisiin vain ja ainoastaan työnantajan erillisestä määräyksestä. Esillä olleessa mallissa on varmasti sekä hyviä että huonoja puolia, mutta joka tapauksessa kes-

kusteluja mahdollisesta uudesta mallista kannattaa jatkaa loppuvuoden kokouksissa. Ensin tulee kuitenkin selvittää KIEKU-järjestelmän "taipuminen" mahdolliseen uuteen malliin, ennen kuin keskusteluja jatketaan syvällisemmin.

Kokemukset joustavista työaikamuodoista

Rajavartiolaitoksessa on kesästä lähtien ollut käytössä hajautettu työ toistaiseksi voimassa olevana sekä etätyökokeilu vuoden loppuun saakka Raja- ja merivartiokoulussa sekä Rajavartiolaitoksen esikunnassa. Joustavia työaikamuotoja käyttäviä jäseniä kehoitetaan raportoimaan hajautettua työtä ja etätyötä koskevista kokemuksistaan luottamusmiesorganisaation kautta pääluottamusmies Jukka Mäkiselle viimeistään vuoden loppuun mennessä. Näitä tietoja käytetään hyödyksi, kun keskustellaan työnantajan kanssa joustavien työaikamuotojen toimivuudesta Rajavartiolaitoksessa.

Vielä ehtii...

Teksti: Arto Penttinen
Kuva: Simo NUmmi

Ilmoittautua Päälystöliiton edustajakokoukseen, joka pidetään tiistaina 17.11.2015 Sokos Hotelli Vantaassa kello 10 alkaen. Tarjoilujen oikean määrän kartoittamiseksi, ilmoittaudu viimeistään 4.11. kuluessa jäsenivujen kautta ja tilaa samalla lento- tai junaliput ja ilmoita mahdolliset ruoka-aineallergiat. Kokousaineisto on lähetetty yhdistyksille kahtena kappaletta viikolla 43 ja se on ollut luettavissa www-sivujen jäsenosiossa lokakuun alusta lukien. Aineistossa on myös tarkemmat ohjeet kokousedustajille. Piireille on varattu mahdollisuus kokoontua kello 9 - 10. Marraskuun edustajakokouksen voidaan todeta olevan ns. rutiinikokous, jossa käsitellään sääntöjen mukaiset asiat sekä ajankohtaiskatsaukset. Yhdistysten kokoukselle tekemiä esityksiä ei tänä vuonna tullut yhtään kappaletta, mutta keskustelua syntyy varmasti eläkeasiasta ja sääntötyöryhmän pohdintoista liiton uusiksi säännöiksi. Kokouksen alussa julkistetaan Vuoden opistoupseeri ja liiton urheilukilpailuiden yleisestaruuden voittanut yhdistys.

www-sivut ja Päälystökalesteri

Liiton hallituksen päätöksen mukaisesti sivuja on uudistettu siten, että julkisella puolella ja jäsenivuilla on nyt välilehdet "Evp-yhdistys". Evp-yhdistyksen nykyiset omat www-sivut poistuvat pikku hiljaa käytöstä, ja kaikki yhdistyksen sivumateriaalit löytyvät jatkossa liiton sivuilta. Julkisella puolella onkin jo jonkin verran materiaalia ja sinne lisätään vielä ainakin yhdistyksen jäsenhakulomake. Jäsenivuston puolella olevat Evp-yhdistyksen sivustot ovat vielä

keskeneräiset. Kyseisille sivuille on tarkoitus laittaa muun muassa yhdistyksen tilaisuuksiin ilmoittautumislomakkeet ja muut vain jäsenistöä koskevat asiat. Sivustoja päivittää ja ylläpitää Evp-yhdistys, ei liiton toimisto. Kaikilla liiton jäsenillä on pääsy Evp-yhdistyksen jäsenivustoon. Koska osa Evp-yhdistyksen sivustoista siirtyy liiton jäsenivujen puolelle, kehotan kaikkia Evp-yhdistyksen jäseniä viimeistään nyt kirjautumaan ja luomaan salasanan liiton jäsenivulle pääsemiseksi. Ohjeet kirjautumisesta löytyvät kirjautumissivulta. Oma sähköpostiosoite on syytä käydä lisäämässä omiin tietoihin jäsenpalveluista löytyvän eAsiointin kautta. Näin mahdollistat uuden salasanan tilaamisen unohtuneen tilalle. Eli jos jäsenrekisterissä ei ole sähköpostiosoitetta, ei järjestelmä voi lähettää uutta salasanaakaan. Päälystökalesteri vuodelle 2016 postitetaan niille jäsenille, jotka eivät ole käyneet eAsiointissa ilmoittamassa, etteivät kalenteria tarvitse erillispostitukseksi - ei siis Päälystölehden yhteydessä - arviolta marras-joulukuun taitteessa. Uudet jäsenkortit tilataan vasta vuodenvaihteen jälkeen, jotta reserviin siirtyneet osataan huomioida tilauksen yhteydessä. Pyydänkin yhdistysten sihteereitä huolehtimaan,

että reserviin siirtyjillä täytetään muutosilmoituslomake ja lähetetään siitä yksi kappale liiton toimistoon. Jos jäsen on laittanut A4:n työnantajalle, voi muutosilmoituksen täyttää heti tämän jälkeen eikä odottaa vuodenvaihteeseen saakka, jolloin henkilö on yleensä pitämässä viimeisiä lomapäiviään.

Lomatoiminnasta

Laskettelukausi lähestyy ja liitto hankkii viimevuotiseen tapaan Kolin asuntoihin - kumppanin yhden - firmalipun Kolin rinteisiin. Huoneistojen vuokraajat voivat keskenään sopia lippujen käytöstä vuokrauksen aikana. Markovillan huoneistoihin on uusittu saunan lauteet ja tiloihin on hankittu uudet matot viihtyvyyden lisäämiseksi. Vuokralaisia muistutetaan yhteisen omaisuuden hyvästä huolenpidosta ja ilmoittamaan, jos tiloissa havaitaan puutteita tai rikkoutumisia. Kevään lomavuorot on arvottu ja kaikille ao:lle on tulokset ilmoitettu. Kesäkuuden 1.5. - 31.8. hakemukset tulee tehdä 15.1.2016 mennessä.

Edustajakokouksen kokousaineistoon korjaus

Koska JATTK-työttömyyskassa on päättänyt nostaa kassan jäsenmaksua 1 eurolla/jäsen/kuukausi vuoden 2016 alusta alkaen, tehdään korjaus liiton vuoden 2016 talousarvioesitykseen. Kassan jäsenmaksumenoihin lisätään 20 000 euroa. Lisäys heikentää TAE:n vuoden 2016 tulosta vastaavalla summalla.

Kaikissa liiton lomakohteissa on Markovillan tapaan kokkausmahdollisuus, perusruuanlaittovälineet ja tiskivuorojaan ei tarvitse laatia, sillä kone hoitaa tiskauksen. Muutonkin varustelutaso on korkea, pesuhuoneissa on pyykinpesukone ja eteistiloissa kuivauskaappi.

Varaa Päällystöliiton lomakohde ja virkisty

Teksti ja kuvat : Samuli Vahteristo

Päällystöliiton jäsenillä on Helsingin asuntojen lisäksi käytössään kolme hienoa lomakohdetta Kolilla, Saariselällä ja Vierumäellä.

Lomakohteiden paikat on valittu aikanaan jäsenistön toiveiden mukaisesti. Saariselällä sijaitseva Markovilla on ollut jäsenten keskuudessa suosituin, mutta myös Kolin Hiisiranta ja Vierumäen Rauhalinna ovat löytäneet omat käyttäjäryhmänsä.

Lomakohteiden vieraskirjoja tutkimalla huomaa, että monesti paikkaan ihastutaan ja muutaman vuoden välein käydään nauttimassa sen tarjonnasta. Päällystöliitossa on paljon sellaisiakin jäseniä, jotka eivät ole

huippumukavia lomakohteita käyttäneet olenkaan. Toisilla saattaa olla oma lomamökki, jossa vapaahetkistä nautitaan. Jotkut taas ovat työn ja perheen arkielämän pyörteissä niin vahvasti, ettei lomaa edes ehditä suunnitella tai miettiä.

Pitäisikö välillä lomailta ja unohtaa kiireet, ottaa rennosti perheen tai hyvien ystävien kanssa? Liiton lomakohteiden läheisyydessä on satoja mahdollisuuksia. Voit käydä hiihtoretkellä, samoilla vaaramaisemissa tai tunturissa, käydä kylpylässä, saunoa ja levätä tai tehdä lähiretkiä.

Sinä päätät, tilaa on vielä kaikissa kohteissa. Hinnatkin ovat tosi edullisia.

Katso vapaat ajat ja mökkien hinnat sekä pohjapiirroksot/kuvat: www.paallystoliitto.fi/jasesivut/lomatoiminta.

Tutustu myös lähialueiden tarjontaan:

www.saariselka.fi,

www.inarisaariselka.fi,

www.koli.fi ja

www.vierumaki.fi

Porin prikaatin komentajan eversti Arto-Pekka Nurmisen mukaan toiminta uudessa kokoonpanossa on lähtenyt käyntiin hyvin, mutta toimintakulttuurien yhteensovittamisessa on vielä haasteita.

Muutoksen haasteet kohdataan yhdessä tekemällä

Teksti: Samuli Vahteristo Kuvat: Porin prikaatin arkisto ja Samuli Vahteristo

Puolustusvoimauudistus vahvisti Porin prikaatia ja toi samalla lisävastuita. Prikaatiin yhdistettiin Niinisalossa toimiva Tykistöprikaati ja Keuruulta prikaatiin tuli suojelun valtakunnallinen osaamis- ja koulutuskeskus. Samalla prikaatiin liitettiin Turussa ja Vaasassa sijaitsevat aluetoimistot. Porin prikaatin komentajan eversti **Arto-Pekka Nurminen** mukaan toiminta uudessa kokoonpanossa on lähtenyt käyntiin hyvin, mutta toimintakulttuurien yhteensovittamisessa on vielä haasteita.

- Kuluneen yhdeksän kuukauden aikana olemme huomanneet, että eri toimintakulttuureissa on yhteensovittamista. Henkilöstöltä vaaditaan halua oppia pois vanhaa ja kykyä omaksua uutta. Nyt luodaan tulevaisuuden Porin prikaatin käyttövoimaa ja

henkeä, missä prikaatin ja sen kanssa yhdistyneiden joukkojen parhaat käytännöt otetaan käyttöön jokaisessa yksikössä ja toimipisteessä.

Esimerkkinä Nurminen mainitsee Pioneerikomppanian peruskoulutuskauten ampu-
makoulutuksen, josta saadut opit siirretään muiden yksiköiden käyttöön niin Säkylässä kuin Niinisalossa.

Palkattua henkilöstöä prikaatissa on noin 670 henkeä. Nurminen tiedostaa, että neljällä paikkakunnalla toimivan joukko-osaston uuden toimintakulttuurin luominen ei synny hetkessä.

- Se syntyy yhdessä töitä tekemällä, tutustumalla toinen toisiimme ja arjen haasteet kohtaamalla. Myönteinen vire on jo löytynyt ja tästä on hyvä jatkaa.

Kaikki tähtää kotimaan puolustukseen

Työtä ja arjen haasteita Porin prikaatissa riittää, sillä vuosittain Niinisaloon ja Säskylään tulee yli 4 000 varusmiestä koulutettavaksi. Osa varusmiehistä saa koulutuksen kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin. Tämän lisäksi prikaati vastaa myös kriisinhallintaoperaatioihin lähetettävien reserviläisten rekrytoinnista, koulutuksesta ja kriisinhallintajoukkojen henkilöstöasioista. Eversti Nurminen korostaa, että valmius ja koulutus ovat rauhan ajan prikaatin päätehtävät. Niiden rinnalla tulevat kriisinhallintakoulutus ja muiden viranomaisten tukeminen.

- Kotimaan puolustukseen tähtäävä koulutus on prikaatin toiminnoissa keskeisessä roolissa. Kansainvälinen koulutuksen sekä kriisinhallintatehtävistä saadut kokemukset tuovat lisäarvoa Suomen puolustukseen, jota hyödynnetään soveltuvin osin myös varusmies- ja reserviläiskoulutuksessa. Nurminen haluaa, että jokainen koulutus-tehtävässä toimiva tai koulutusta toimillaan tukeva työntekijä tiedostaa, että hänen työnsä arvostetaan.

- Kotimaan puolustus on ykkösasia. Työtä tehdään kansainvälisen koulutuksen kanssa rinta rintaan. Olen hyvilläni siitä, että entistä useampi prikaatissa haluaa laajentaa kokemustaan ja palvella kriisinhallintatehtävissä. Sama koskee kaikkien maavoimien joukko-osastojen henkilöstöä. Erityisen ilahtunut olen siitä, että useat maavoimien joukko-osastot ovat ottaneet osavastuuta kriisinhallintajoukkojen koulutamisesta, mikä helpottaa Porin prikaatin työtaakkaa.

Porin prikaatiin satsataan

Henkilöstölle tärkeä asia on työpaikan pysyvyys. Silloin pystyy keskittymään oleelliseen eli työhön. Prikaatiin tehtävät taloudelliset satsaukset ovat merkkejä joukko-osaston yhä tärkeämmästä roolista maanpuolustuksen kokonaisuudessa etenkin Länsi-Suomen alueella. Prikaatin toimintamenobudjetti on 70 miljoonaa euroa, joka sekin osaltaan kertoo joukko-osaston työvälineiden laajuudesta.

Porin prikaatiin satsataan lähivuosina useita kymmeniä miljoonia euroja. Säkylässä on meneillään kasarmiremontti ja ensi vuonna valmistuu uusi terveysasema. Niinisaloon rakennetaan koulutushalleja ja monia muitakin rakenteita uudistetaan. Huovrinrinteelle on saatu rakennettua asianmukaiset suojelukoulutukseen ja pelastustoimintaan liittyvät koulutuspaikat. Prikaati voi vuokrata tarvittaessa Porin kaupungilta Satakunnan pelastuslaitoksen koulutuspaikkoja.

Kotimaan puolustus on ykkösasia. Työtä tehdään kansainvälisen koulutuksen kanssa rinta rinnan. Epäsuoran tulen koulutus keskitettiin Niinisaloon.

Faktaa

- Puolustusvoimauudistuksessa Porin prikaatiin yhdistettiin Niinisalossa toimiva Tykistöprikaati ja Keuruulta prikaatiin tuli suojelun valtakunnallinen osaamis- ja koulutuskeskus. Samalla prikaatiin liitettiin Turussa ja Vaasassa sijaitsevat alue-toimistot.
- Porin prikaati on vuonna 2015 varusmäärältään Suomen suurin joukko-osasto ja sen vastuualue kattaa viisi maakuntaa ja 92 kuntaa.
- Prikaati kouluttaa vuosittain yli 4 000 varusmiestä (Säkylässä ja Niinisalossa) ja tukee reserviläisten vapaaehtoisia harjoituksia ja koulutustilaisuuksia.
- Porin prikaatin tärkeimmät tehtävät ovat valmius, sodan ajan joukkojen koulutus, asevelvollisuusasioiden hoitaminen Länsi-Suomen alueella sekä Puolustusvoimien antaman virka-avun toteuttaminen Länsi-Suomessa.
- Suomen puolustamisen lisäksi Porin prikaatissa koulutetaan sotilaita vaativiin kriisinhallintatehtäviin (Suomen kansainvälinen valmiusjoukko). Prikaati vastaa myös kriisinhallintaoperaatioihin lähetettävien reserviläisten rekrytoinnista, koulutuksesta ja kriisinhallintajoukkojen henkilöstöasioista.
- Prikaatin tehtäviä ovat joukkotuotannon ja virka-avun antamisen ohella palkatun henkilöstön koulutus-, tutkimus- ja kehitystoiminta sekä vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen ja maanpuolustustyön tukeminen.

”Työn suunnittelun osalta tärkeässä roolissa ovat lähiesimiehet, jotka tuntevat parhaiten töiden asettamat velvoitteet ja mahdollisuudet niiden jakamiseen.”

Petipaikkoja ei ole juurikaan vapaana, ja majoituskapasiteettiin saadaan helpotusta, kun Kriisinhallintakeskuksen harjoitustukikohta Camp Mauri saadaan varustettua asumistasoiseksi.

- Silloin voimme majoittaa rotaatiokoulutukseen saapuvat Camp Mauriin, missä puitteet vastaavat niitä olosuhteita, joihin koulutettavat joutuvat operaatioissa, Nurminen sanoo.

Lähiesimiehen rooli korostuu työkuorman jakamisessa ja suunnittelussa

Porin prikaatin laaja tehtäväkenttä, työn määrä ja usealla paikkakunnalla toimiminen tuovat haasteita niin työn suorittamiseen kuin johtamistoimintaan. Asiat on aikaisemman sopimisen sijasta käskytettävä tarkasti. Eversti Nurminen tiedostaa, että työkuorma ei jakaudu tasaisesti eri henkilöiden kesken ja ajoittain työntekijän on venyttävä äärimmilleen. Hänen mukaansa sama ongelma on noussut esiin muuallakin puolustusvoimissa.

- Olen huolestunut tilanteesta, mutta en yksin huolestunut vaan seuraan ylityön hälytysrajoja ja teen henkilökohtaisesti päätök-

siä rajoituksista. Työn suunnittelun osalta tärkeässä roolissa ovat lähiesimiehet, jotka tuntevat parhaiten töiden asettamat velvoitteet ja mahdollisuudet niiden jakamiseen. Seuraamme tiivistä tilannetta myös työterveyshuollon kanssa, Nurminen sanoo.

Komentaja pyrkii näkymään eri toimipisteissä ja olemaan keskusteluyhteydessä niin palkatun henkilökunnan kuin varusmiesten kanssa. Hän korostaa avointa keskusteluyhteyttä.

- Koen, että avoimuus ja yhteistyö ovat komentajan johtamistyökaluja. Henkilökohtaisen keskustelun kautta asiat välittyvät suodattamattomina päätösten taustaksi. Arkisten kohtaamisten lisäksi tapaan henkilöstöryhmien edustajia pari kertaa vuodessa, mutta tarvittaessa ovet ovat avoina aina. Parempi on selvittää asiat puolin ja toisin varhaisessa vaiheessa, Nurminen sanoo.

Siirretyillä on mahdollisuus hajautettuun työhön

Prikaatissa palvelee 143 opistoupseeria, joista vuoteen 2020 mennessä arviolta 42 siirtyy reserviin. Komentaja tiedostaa oma-

kohtaisesta kokemuksesta muualta prikaatin muuttaneiden ongelmat ja reppurielämän haasteet.

- Henkilöstö voi käyttää hajautetun työn mahdollisuuksia ja tehdä lyhennettyä työviikkoa, jos työtehtävät sen sallivat. Asiat on sovittava työpisteittäin. Puollamme pääsääntöisesti myös henkilöiden paluuta lähemmäs kotipaikkakuntaansa, jos joku haluaa siirron. Näin alkuvaiheessa joudumme huomioimaan, että henkilön osaaminen tulee ensin olla siirrettynä uudelle tekijäpolvelle, Nurminen sanoo.

Hänen mukaansa opistoupseerien urapolku pyritään turvaamaan jatkossakin niin, että nuoremmat hankkivat kokemuksen kentältä ja esikunnista ja vaativammissa tehtävissä palvelevaan osaamisen kartuttua. Eversti Nurminen mielestä joukko-osaston henkilöstöhallinto, joka on ollut lujilla muutoksen suunnittelussa ja toimeenpanossa, on suoriutunut alkuvaiheen työpaineesta kiitettävästi.

Muutos toi haasteita perhe-elämän ja työn yhteensovittamiseen

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Yliluutnantti **Matti Kujala** on palvelusuransa aikana ehtinyt hankkia kokemusta monista eri tehtävistä ja useasta joukko-osastosta. Puolustusvoimauudistuksen myötä hän siirtyi vuodenvaihteessa Porin prikaatin Niinisaloon. Aiemmin Kujala on palvellut Vaasan rannikkopatteristossa, Tykistöprikaatissa, Ilmasotakoulussa ja Lentosotakoulussa.

- Viimeisenä tehtävänä ennen Lentosotakoulun lakkauttamista toimin Tukikohtakompanian varapäällikkönä. Nykyisin toimin tuliasemakouluttajana Satakunnan tykistörykmentin 1.Patterissa. Tehtävätsä ei vastaa aikaisempaa, takuupalkalla ollaan.

Kujala on joutunut muistelemaan ja kertamaan vanhoja tuliasemaoppeja 13 vuoden tauon jälkeen.

- Onneksi olen saanut koulutuksen kenttätykistölinjalla Niinisalossa sekä toiminut kouluttajana tuliasemapuolella niin Vaasassa kuin Niinisalossa, joten kaikki koulutusaiheet eivät tule ihan uutena asiana.

Puitteet työn tekemiselle Niinisalossa ovat Kujalan mukaan aivan mahtavat. Kaikki tilat on peruskorjattu ja uutta rakennetaan

kokoajan.

- Varastot, kalusto, varusteet, urheilupuitteet sekä harjoitusmaastot ovat vertaansa vailla. Käytössä on iso ampumakenttäalue sekä rakenteilla uusi koulutushalli ja pistoolirata. Omassa yksikössä on ympärillä nuorta, innokasta ja ammattitaitoista henkilöstöä. Koko prikaatin sisällä on hyvä tekemisen meininki yksilöä unohtamatta, Kujala jatkaa hehkutusta.

Vastaanotto uudessa prikaatissa on ollut loistava.

- Hyvät työkaverit ympärillä antavat voimia sellaisilla hetkillä, kun oma taito ei vielä riitä. Aikaisempi palvelusurani Tykistöprikaatissa helpottaa sopeutumista, koska tunnen osan henkilökunnasta. Vastuuta olen saanut mukavasti ja koulutuskin täydentyy. Parhailaan olen Tykistökoululla kahden viikon tulenjohterotuomarikurssilla.

Esimiesten tuki on Kujalan mielestä ollut moitteetonta.

- Korvaukset ja joukko-osastosiirot sujivat omalta osalta mutkattomasti. Porin prikaatin esikunta opasti ja ohjeisti mallikkaasti. Olen saanut tehdä valvojan vuoroja niin yksikössä kuin maastossakin sekä vastata mm. veteraanikeräyksistä. Niistä

on kertynyt mukavasti tunteja, jotka olen voinut tasoittaa arkivapaina viikonloppujen yhteydessä. Iso kiitos tästä esimiesten suuntaan.

Kujalan mielestä työn vaateiden ja arkielämän yhteensovittamisessa on haasteita.

- Toisinaan yöunet jäävät lyhyiksi ja pitkät ajomatkat syövät välillä miestä. Liikunta on hyvä tasapainottaja ja pitää mielen pirteänä. Olen käynyt työkavereiden kanssa pelaamassa sulkkista, salibandyä, pesäpalloa sekä molskilla painimassa. Iltasin olen vettä junnulle pesis- ja painitreenejä.

Kotiin ja perhe-elämään muutos vaikuttaa Kujalan mielestä kaikkein eniten.

- Raskainta on se, kun oma lapsi kysyy, että "Taasko sä lähdet ja koska sä tuut. Etkö tulekkaan harkkoihin tai kisoihin mukaan?" Olen ilmoittanut halukkuuteni siirtyä Porin prikaatin organisaatioissa toimivaan Pohjanmaan aluetoimistoon. Työmatkaa Vaasaan kertyisi reippaat 50 km, nykyisen 138 km:n sijaan. Perheen kannalta toivon, että paikka Vaasassa avautuisi mahdollisimman pian.

Kujalan perheessä vapaapäivien, viikonloppujen ja lomien merkitys on kasvanut erittäin suureksi, kun tavallisia arki-iltoja ei enää olekaan. Kotona Ylistarossa häärii vaimo ja neljä lasta, joista nuorimmainen on kaksivuotias. Lapset käyvät koulua ja harrastavat aktiivisesti liikuntaa eri seuroissa ja lajeissa.

- Vaimo pyörittää omakotitalon arkea yksikseen ja käy vielä töissä lastentarhanopettajana paikallisessa päiväkodissa. Omalta osalta painetta tuo oma viljailu, jota pyöritetään perheen voimin Ylistarossa.

Yliluutnantti Matti Kujala on joutunut uudessa työssään tuliasemakouluttajana perehtymään kaluston kehitykseen.

Yliluutnantti **Olli Pietilälle** Puolustusvoimauudistus merkitsi siirtymistä henkilöstöalan tehtävistä kenttäkouluttajaksi.

- Toimin edelleen Niinisalossa, mutta nyt edessäni on päivittäin varusmieskoulutettavia, sillä vastaan Porin prikaatin Pohjanmaan jääkäripataljoonan 3. Jääkärikomppanian joukkotuotannon tulenjohtokoulutuksesta. Ennen esikuntapestiäni ehdin toimia valmistumiseni jälkeen vuoden tulenjohtokouluttajana ja yli yhdeksän vuotta toimin Tykistöprikaatin sotilaspoliisiosaston kaikissa eri tehtävissä kouluttajasta osaston johtajaan, joten jalkaväkikoulutukseen ei ole minulle mystiikkaa. Jatkokursin jälkeen siirryin esikuntaan pari vuodeksi, mikä työkokemuksena oli erittäin antoisa. Tieto paluusta perusyksikköön oli koko ajan kirkkaana mielessä, eikä asiaa

tullut sen kummallisemmin märehdittyä tai mietittyä, että josko hoitamani osastoupseerin tehtävä jatkuisi.

Kenttätykistön peruskouluttuna Pietilä hallitsi tulenjohtolliset asiat kohtuullisen hyvin, ja hyvänä muistin virkistäjänä toimi syksyllä 2014 käyty tulenjohtoerotuomarikurssi.

- Olen päässyt hyvin sisään yksikköön. Monet ovat tuttuja jo useiden vuosien ajalta. Yksikön henkilöstö on kerätty aika monelta eri työpisteestä. Osaamista on monelta taholta ja vuosikymmeneltä aina tiedustelijasta tykkimieheen. Ennen koulutustapahtumaa tulee aina kerrattua aiheet, jotta ei tarvitse hävetä itseään koulutettavien edessä. Kalustossa on tapahtunut eniten muutoksia aiempaan, mutta niiden käyttö on tullut jo tutuksi, kiitos työkavereiden.

Hänen mielestään jatkuva kiireen leima

työssä, ajoittainen työkuorma ja suuret sotaharjoitusvuorokausimäärät kertovat korvontonta kieltään henkilöstön liian vähäisestä määrästä.

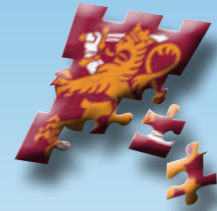
- Yksiköiden henkilöstökokoonpanot voivat näyttää paperilla hyviltä, mutta väkeä on aina ajoittain sairaana, komennuksilla, kansainvälisissä tehtävissä ja täydennyskoulutuksessa. Harjoituksia ei ehdi aina valmistella haluamallaan tarkkuudella ja koulutuksen joistakin yksityiskohdista on kiireen vuoksi tingittävä. Sota- ja leiriharjoitusten määrät näyttävät kasvavan ainakin kouluttajatehtävissä toimivien kohdalla liian suuriksi.

Toisaalta Pietilä kiittää lähiesimiehiä työaikajoustoista. Hän on yksikön päällikön kanssa saanut sovittua omat sotaharjoitus- ja leirivuorokausien määrät kohtuullisiksi.

- Perheellisenä miehenä, jonka vaimo on

Jatkuva kiire on leimallista työlle

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Yliluutnantti Olli Pietilän ja yliluutnantti Jani Laineen mielestä monen koulutustehtävissä toimivan opistoupseerin uranäkymät Niinisalossa ovat Tykstökoulun varassa. Koulutuspuolella ei vaativampia tehtäviä tunnu opistoupseereille löytyvän, vaikka pätevyyttä olisi kylliksi yksikön varapäällikön tehtävään.

hoitoalalla kolmivuorotyössä ja lapsi aloitti elokuussa koulun, suurimmat haasteet on sovittaa edes auttavasti aikataulut kohdalleen. Tukiverkkokkaan ei ole kivenheiton päässä, joten kiitos esimiehille ja työkavereille joustavuudesta. Koko perheen yhteiset viikonloput vuoden alusta lienevät kahden käden sormilla laskettavissa.

Koulutuspuolella opistoupseerin urapolun näkymät ovat olemattomat

Pietilä toimii myös Niinisalon Päälystöyhdistyksen puheenjohtajana ja luottamusmiehenä. Hän toivoo, että muutoksen yllämenovaiheen jälkeen opistoupseerin osaaminen ja pitkä kokemus osataan tunnustaa ja ammattitaito kohdennettua oikeisiin tehtäviin.

- Monien joukko-osastossa palvelevan opistoupseerien koulutus ja laaja kokemus riittävät nykyistä paljon vaativampiin asiantuntijatehtäviin. On suorastaan ammattitaidon hukkaamista, jos opistoupseereita sivuutetaan ja jokin nyt opistoupseerin urapolun kannalta vaativa tehtävä siirretään ammat-

tiryhmältä toiselle. Opistoupseerien vaativimpien tehtävien hoitaminen perustuu sitoutumiseen, pitkään työkokemukseen, työssäoppimiseen ja kouluttautumiseen. Nämä tehtävät eivät ole sen tyyppisiä, joissa tehtävänhoitaja voi olla pari vuotta ja vaihtaa seuraavaan tehtävään.

Pietilän mielestä opistoupseerien osaamisen kohdentaminen tulevaisuudessa esimerkiksi perusyksikön varapäällikön tehtävään olisi perusteltua.

- Näin pystyttäisiin pitämään motivoituneita ammattiosaajia vaativissa tehtävissä perusyksikkötasolla. Tämä toisi yksiköihin pysyvyyttä sekä nuoremmille sotilaille ammatillisesti pätevoityneiden sotilaiden sotilaskulttuurin kaikkine pienine yksityiskohdineen, jotka ovat tärkeitä kurinalaisen ja hyvän sodanajan joukon luomisessa.

Edunvalvonnassa suurimpana haasteena Pietilä näkee joukko-osaston koon. Hänen mielestään henkilöstöasiat on saatu kuitenkin hoidettua hyvin, ja prikaatin henkilöstöjohto käy aika ajoin myös Niinisalossa, joten tapaamisetkaan eivät ole pelkkää päiväunta.

- Ei ole varmasti helppo johtaa näin laajalla alueella ja monessa toimipisteessä olevaa joukkoa. Etäisyys eri toimipisteiden, joukkojen, komentajan ja henkilöstöjohtoon välillä on haaste. Toisaalta en ole huomannut mitään kynnystä tai peikkaa komentajan tai henkilöstöjohtoon suuntaan, mutta joitakin asioita ei vaan halua hoitaa puhelimitse tai postilla. Osan asioista kykenee sopimaan nipunhoitajan kautta. Harjoitusrytmi on myös rajoittanut osallistumista muutamiin tapaamisiin, missä prikaatin henkilöstöjohtoon olisi ollut suora kontakti.

Yhteistoimintaelin on Pietilän mukaan koostunut kaksi kertaa tänä vuonna, eli tiedon kulun kannalta hän toivoo sillä sektorilla reipasta kehitystä.

- Vaikka ei kokousta kuukausittain olisi, luottamusmiehet ammattiryhmästä riippumatta omasta mielestäni ovat myös yksi työnantajan työkalu ja linkki työntekijöihin. Joukko-osaston laajuus asettaa luottamusmiehenkin koviin, jäsenkenttä ja tehtävät eivät kokonaan ole tuttuja ja tehtäviensä sisäistäminen vie aikaa.

”On suorastaan ammattitaidon hukkaamista, jos opistoupseereita sivuutetaan ja jokin nyt opistoupseerin urapolun kannalta vaativa tehtävä siirretään ammattiryhmältä toiselle.”

Elämän sisältö on lähes pelkkää työtä

Teksti: Samuli Vahteristo Kuva: Samuli Vahteristo

Länsisuomalaisen valmiusyhtymän Porin prikaatin epäsuoran tulen koulutus on entistä kiinteämmin koossa, kun Kranaatinheitinkomppania siirrettiin Säskylästä Niinisaloon, joka tunnetaan suomalaisen tykistökoulutuksen kehtona. Pitkään kranaatinheitinkomppaniassa työskennelleen yliluutnantti **Jaska Hyvösen** mukaan kranaatinheitinmiesten kotoutuminen Niinisaloon on sujunut hyvin, vaikka kiirettä on pitänyt.

- Ihmeen hyvin selvisimme muuttorumbasta, vaikka heti tammikuussa otimme vastaan Niinisalossa uuden saapumiserän, mitään hengähdystaukoa tai väliä ei ollut. Kasarmitilat on täällä remontoitu ja viimeisen päälle hyvät. Varastotilat sen sijaan voisivat olla paremmatkin, sillä nyt kalusto on

hajautettu useaan eri paikkaan ja joukon kalustaminen vie enemmän aikaa. Pohjankankaan ampumakenttälueen läheisyys taas säästää aikaa eikä kovapanosammuntoihin siirtymiselle tarvitse varata kolmea tuntia per sivu, Hyvönen kertoo.

Pohjankankaan harjoitus- ja kovapanosammuntapaikat ovat krh-kouluttajille pääosin tuttuja, joten harjoitusten suunnittelussa maastontiedusteluun ei tarväänny kovinkaan paljon aikaa. Kranaatinheitinkomppania on henkilöstömäärältään iso, 19 henkilöä, mutta silti Aliupseerikurssilla linjanjohtajana toimiva Hyvönen sanoo työkuorman olevan melkoinen. Hän selaa kalenteriaan ja laskee komennus- ja sota-harjoitusvuorokaudet.

- Olen vuoden alusta lukien ollut sotaharjoituksessa 83 vuorokautta ja koulutuskomennuksella 10 vuorokautta, ja nyt on alkamassa loppusyksyn harjoitusputki. Yli 100 vuorokauden mennään niin että heilahtaa. Väliillä vähän väsyttää, mutta ei työtä tekemällä loppuun pala. Poikamiehenä saan helpommin sovitettua menoni, mutta toisaalta elämä on pelkkää työtä. Mitään harastusta ei voi aloittaa.

Hyvöstä suututtaa se, että mediassa on rummutettu virkamiesten pitkistä lomista ja liian lyhyistä työpäivistä.

- Se nyt ei ainakaan puolustusvoimissa kouluttajajonon kohdalla pidä paikkansa. Jos 100 sh-päivää jaetaan viiden päivän harjoituksiin, joissa ensimmäinen ja viimeinen päivä ovat 16 tunnin mittaisia ja niiden väliin jäävät 24 tunnin päiviä, kertyy työtunteja 8 sh-merkinnän lisäksi 1 280 tuntia. Se tekee normaaleiksi 8 tunnin päiviä jaettuna tavallaan 160 työpäivää lisää. Ei sotaharjoituskorvaus ainakaan ylimitoitettu ole. Harjoituksissa pitää koko ajan olla valppaana, sillä vastuullamme on varusmiesten turvallisuus, Hyvönen painottaa.

Pitkään kenttäkouluttajana toimineena hän näkee, että opistoupseerille pitäisi tarjota mahdollisuus vaativampiin tehtäviin myös perusyksikkötasolla.

- Jos halutaan pitää kokeneita opistoupseereita perusyksikössä siirtämässä ammattiosaamista nuoremmille, niin sen pitää näkyä myös työn vaativuudessa. Opistoupseerit pystyvät koulutuksen ja laajan kokemuksen puolesta hoitamaan perusyksikön varapäällikön tehtäviä, mutta syystä tai toisesta liian harvalle siihen tarjotaan mahdollisuus.

Hyvösellä on asunto Huittisissa, jonne työmatkaa kertyy noin 100 km. Kauas on eletty myös niistä ajoista, jolloin henkilökunta asui kasarmialueiden tuntumassa, sillä Kranaatinheitinkomppanian henkilöstöstä vain pari henkilöä asuu Kankaanpäässä, joka sijaitsee Niinisalon tuntumassa.

- Turusta työmatkaa taittaa useampi henkilöä, Huittisista pari ja näiden lisäksi joidenkin koti on Salossa, Tampereella ja Loimaalla. Reppuriasuntoja tarvittiin, mutta aluksi ei soluasuntoasia edennyt ihan toivomallamme tavalla. Neuvotellen saimme Senaattikiinteistön kanssa asuntoasiat järjestykseen, joten nyt tämä puoli on kunnossa.

Yliluutnantti Jaska Hyvösen mukaan kranaatinheitinmiesten kotoutuminen Niinisaloon on sujunut hyvin, vaikka kiirettä on pitänyt.

Suojelun erityisosaaminen on käynnistynyt Säkössä hyvin

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

*Pioneerirykmentin lakkautuksen myötä Porin prikaatiin siirrettiin Suojelukomppania. Prikaati sai siirtyvän henkilöstön ja kaluston myötä paljon suojeleosaamista. Yksi siirtyneistä on yliluutnantti **Esa Koskinen**, joka toimii Satakunnan pioneeripataljoonan Suojelukomppaniassa kurssinjohtajan tehtävässä.*

- Siirtyminen sujui hyvän ennakkosuunnitelun ansiosta ongelmitta. Henkilöstötilanne on suojelukoulutuksen osalta jopa parempi kuin aikaisemmin. Koulutuspuitteet olemme saaneet Porin prikaatissa aika hyväksi. Harjoitusalueelle rakennetut simulaattorit mahdollistavat perusharjoitteiden suorittamisen, mutta aluetta tulee kehittää vielä vaativampien tehtävien kouluttamiseen esimerkiksi raskaan kaluston ja rauniopelastamisen osalta, Koskinen kertoo.

Hänen mukaansa samalla alueella koulutetaan henkilökunnan täydennyskoulutuksen kurssit, varusmiesten joukkotuotanto ja sotilaspalokunnan harjoitukset, mikä tuo haasteita toimintojen päällekkäisyyksistä johtuen.

- Aika ajoitin tila ja alue eivät vain yksinkertaisesti riitä kaikille. Meillä on kuitenkin mahdollisuus muutama kerta vuodessa harjoitella Satakunnan pelastuslaitoksen harjoituspaikoilla Porin lentokentän kupeessa.

Porin prikaatiin siirtyneiden vastaanotto ja perehdyttäminen on hoidettu Koskisen mukaan mallikkaasti ja avoimessa ilmapiirissä. Tulijoita on kuunneltu ja heidän toiveitaan on huomioitu.

- Kaikin puolin voin kehua Porin prikaatia työpaikkana.

Organisaatiomuutoksen myötä täydennyskoulutus toteutetaan aikaisemman kurssiosaston sijaan Suojelukomppaniassa.

- Muutos on osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi esimerkiksi koulutuskaluston käytön yhteensovittamisen kanssa. Samalla henkilöstö pysyy paremmin kartalla, missä varusmieskoulutuksessa nykypäivänä menään, Koskinen kertoo.

Puolustusvoimaudistuksen myötä pieniä haasteita tuo se, että Maasotakoulu (Pioneerikoulu) hallitsee täydennyskoulutuskursseja ja Porin prikaati toteuttaa ne. Aikaisemmin hallinta ja toteutus olivat samassa organisaatiossa eli Pioneerin ja suojelukoululla.

- Opiskelijoilla on ollut vähän epäselvyyttä siitä, minne ja kenelle soittaa kysyäksään tai ilmoittaakseen kursseihin liittyvissä asioissa, mutta tämäkin asia on alkanut mennä jo uomiinsa.

Koskisen perheelle muutos on ollut iso. Haasteita tuo se, että perhe asuu Jyväskylässä ja perheen pää joutuu kulkemaan reppurina.

- Vähän helpottaa se, että minulla on mahdollisuus tehdä hajautettua työtä Keski-Suomen aluetoimistossa. Erilläänasuminen tuo myös kustannuksia, reppuriasunnon vuokra, matkat ja monet muut pikku kulut. Siirtokorvaukset olen saanut ihan niin kuin on pitänytkin, mutta on muistettava, että erilläänasumis- ja matkakorvaukset ovat vain rajallisen ajan, minkä jälkeen kaikki menee taas omasta kukkarosta.

Suurin asia Koskisen mukaan on perheen kanssa menetetty yhteinen vapaa-aika.

- Perusviikonloppuna se tarkoittaa käytännössä vain yhtä ja puolta päivää ja sekin, mikäli vapaapäivät sattuvat yksin perheen kanssa. Tarkoituksena on kuitenkin seurata avoimia työpaikkoja Keski-Suomen alueella lähempänä perhettä, vaikka etukäteen tiedänkin, että myönteistä irrotettavuuslausemaa ei ole helppoa saada, jos uusi tehtävä löytyisi.

Väepeli Korsumäen klassinen pohdinta *Tuntemattomassa sotilaassa* on myös nykypäivän sotilaan mietteisissä. Ryhdynkö reppuriksi vai siirrymmekö koko perhe uudelle paikkakunnalle? Ensimmäinen vuosi uudistuneessa Puolustusvoimissa on kääntymässä loppusuoralle, joten jäsenistölle on jo kertynyt selkeä kuva tehdyistä valinnoista.

Hämeen rykmentin lakkautus Lahdessa tarkoitti huollon koulutuksesta vastaaville siirtymistä Riihimäelle perustettuun Logistiikkakouluun. Kaupunkien välinen etäisyys tarjoaa vielä mahdollisuuden käydä töissä omasta kodista käsin päivittäin. Tähän mahdollisuuteen ovat tarttuneet myös kapteeni **Juha Tuominen** ja yliluutnantti **Pasi Vuorinen**.

- Lahdessa olin tottunut 15 minuutin työmatkaan suuntaansa. Nykyisin työmatkani vievät kolme kertaa kauemmin. Pidempi työmatka-aika on suoraan pois vapaa-ajasta. Keskustelimme perheen kanssa Hennan lakkautuksen selvittyä ja päädyimme tähän ratkaisuun. Onneksi lapset ovat sen verran isoja, ettei se heitä häiritse, Tuominen kertoo.

- Itselläni 20 kilometrin työmatka muuttui 90 kilometrin matkaksi, ja sama pidennys iltaapäivällä toiseen suuntaan. Käytännössä tämä tarkoittaa, että vaimoni vastuu perheestä kasvoi samassa suhteessa, Vuorinen avaa omaa työmatkaansa.

Helpotusta työmatkoihin tuo mahdollisuus hajautettuun työskentelyyn Hollolan Hälvälässä. Molemmat hyödyntävät tarjottua mahdollisuutta.

- Itse käytän mahdollisuutta muutamia kertoja kuukaudessa. Samoin työaikojen joustava suunnittelu tarjoaa helpotusta pitkiin työmatkoihin, Vuorinen täydentää.

Siirron myötä molempien tehtävät muuttivat. Entä palkkaus?

- Itse jäin takuupalkalle, Tuominen huokaa. Eihän nykyinen tehtävä oikein osunut minun vahvuusalueelleni, mutta Logistiikkakoulun sijainti oli tarjolla olleista vaihtoehdoista paras. Lisäksi tuttu henkilöstö Hämeen rykmentin ajoilta helpotti asiaa.

- Minulle osoitettu tehtävä on kurssinjohtajan tehtävä, joka pitää sisällään aikoinaan Lahdessa hoitamani tehtävän. Tämän myötä myös palkkaus nousi. Tosin sekin palkannousu kuuluu kohonneisiin työmatkukuluihin, Vuorinen harmittelee. Plusmiinus nolla käytännössä, mutta onneksi työtehtävä on sopivan haasteellinen, hän jatkaa. Samaa hengenvetoon Vuorinen kuitenkin antaa kritiikkiä koko uudistukselle.

- Nykyiset toimitilat eivät pärjää edellisiin verrattuna, samoin Riihimäellä olevat huolto-osat ovat riittämättömät, Vuorinen kritisoi.

Kai minä perheen jätän paikoilleen?

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Molempien siirtoa uudelle paikkakunnalle ovat helpottaneet tutut työkaverit jo Lahden ajoilta.

- Omassa organisaatiossani meillä on hyvä henki, johon oli helppo mennä mukaan. Hyvän joukkohengen ansiosta olen omaksunut logistiikkamiesten toimintatavat, Tuominen kehuu työyhteisöään.

Perhe mukaan

Keuruun Pioneerirykmentin lakkautuksen myötä Maasotakouluun Lappeenrantaan siirretty yliluutnantti **Jouni Oinonen** päätyi valinnassaan siirtymään koko perheen voimin uudelle paikkakunnalle.

- Ei reppurin rooli ollut meille mikään vaihtoehto, koska meillä on pienet lapset, Oinonen toteaa.

Muuttopäätöksen mahdollisti omakotitalon myynnin onnistuminen vanhalla kotipaikkakunnalla.

Siirtoa helpotti myös vaimon työllistyminen uudella paikkakunnalla, vaikkakin työsuhteet ovat olleet toistaiseksi määräaikaista.

- Päädyimme lopulta hankkimaan omakotitalon Taipalsaarelta, josta käsin käyn töissä.

Siirron yhteydessä Oinoselle osoitettiin panostamisen pääopettajan tehtävä Pioneerikoululla.

- Vastaan panostajapätevyysien opettamisesta eri kursseille ja johdan panostajien pätevyysien ylläpitoon liittyvät kertauskurssit valtakunnallisesti. Olen nyt takuupalkalla, Oinonen avaa tehtävänsä.

Hän on ihmetellyt tehtävän luokitusta esimiehensä kanssa, ja he ovat päätyneet päivittämään tehtäväkuvauksen. Oinonen tunnustaa hyvän hengen olleen tärkeä tekijä uudelle paikkakunnalle siirtymisessä.

- Hyvä työpaikkahenki ja uudet työtilat, ne auttavat jaksamaan.

Pasi Vuorisen työmatka moninkertaistui uuden palveluspaikkakunnan myötä. Tämä näkyy vähäisempänä vapaa-aikana sekä kohonneina työmatkakuluina.

Yliluutnantti Jouni Oinonen perusteli perheen tekemiä ratkaisuja kapteeni Jyrki Lukkariselle siirtoon liittyen. Perheen muutto uudelle paikkakunnalle oli ainoa toimiva ratkaisu.

Opistoupseerien kokemusta ja ammattitaitoa on hyödynnetty Torniossa

Teksti: Samuli Vahteristo
Kuvat: Rajavartiolaitos

Tornion järjestelykeskuksessa rajan yleisjohtajana toimivan kapteeniluutnantti **Markku Kohosen** mukaan Tornion operaatio on erinomainen esimerkki hyvin toimivasta viranomaisyhteistyöstä.

- Rajavartiolaitoksen, Tullin ja Poliisin yhteistyö on jatkuvaa normaalioloissakin, joten lähtökohdat ovat hyvät hoitaa asioita myös tällaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa. Kokonaisuuteen oman asiantuntevan panoksensa toimintaan tuovat Maahanmuuttovirasto, Puolustusvoimat ja Suomen Punainen Risti. Tilanne on hallinnassa ja kokonaisuus toimii erinomaisesti.

Rajavartiolaitoksen toiminta perustuu Kohosen mukaan Lapin poliisilaitoksen pyytämään virka-apuun ulkomaalaisvalvonnan tehostamiseksi. Tornio sijaitsee Länsi-Suomen merivartioston (LSMV) toiminta-alueella ja siksi LSMV johtaa rajan joukkoja Torniossa.

- LSMV:n henkilöresurssit eivät kuitenkaan yksistään riitä. RVLE on määrittänyt eri hallintoyksiköiden komennustarpeet. Valmiusryhmien määrää on sopeutettu alun jälkeen

vastaamaan riskiä, ja resursoinnin muutostarvetta seurataan jatkuvasti.

Poliisi on johtovastuussa järjestelykeskuksen toiminnasta. Rajan yleisjohtaja toimii poliisin yleisjohtajan esikunnassa. Rajan partiolla on kolme selkeää tehtävää: (1) Ulkomaalaisvalvonta, jossa maassa oleskelevalta henkilöltä tarkastetaan henkilöllisyys, kansalaisuus, maassaolo-oikeus ja työlupa. Toimivaltaan kuuluu mm. ajoneuvossa olevien tarkastaminen. (2) Maahan saapuneiden ulkomaalaisten saattaminen tai kuljettaminen hallitusti ja turvallisesti järjestelykeskukseen, jossa he voivat esittää turvapaikkahakemuksen. (3) Rikostorjunnan keinoin poimia liikenteestä laittoman maahantulon järjestäjät, valtionrajarikokset ja ulkomaalaisrikkomukset.

Lisäksi Kohosen mukaan on hoidettu järjestelykeskuksen toimintaan liittyviä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden tehtäviä erikseen sovittaessa.

- Omien joukkojen puolesta voi mainita, että ylin johto on onnistunut Rajavartiolaitoksen arvojen jalkauttamisessa. Saadut tehtävät hoidetaan samaan rajamieshenkeen, tuli-

vat rajavartiomiehet sitten Kaakonkulmalta, Lapista, Ahvenanmaalta, Etelä-, Itä- tai Länsi-Suomesta, Kohonen kertoo.

Kohosen mielestä hänen saamansa koulutus eli virkaurakurssit, meripelastusjohtajan koulutus ja tutkinnanjohtajan koulutus antavat erinomaisen perustan hoitaa tehtävää.

- Suuressa meripelastusharjoituksessa on helposti reilun komppanian verran väkeä johdettavana. Rikostorjuntapuoli on taas opettanut toimimaan ulkomaalaisten kanssa ja tunnistamaan laittoman maahantulon järjestäjät ja ihmiskauppiat.

Parhaiten valmiuksia antaa Kohosen mielestä kuitenkin se, että hänellä on ollut

Yli luutnantti Ari Tuikka Kainuun prikaatista ja kapteeniluutnantti Markku Kohonen Länsi-Suomen merivartiostosta toteavat kaiken mallikkaasti Tornion järjestelykeskuksen turvatarkastusaulassa, missä puolustusvoimien varusmiehet ovat poliisien apuna turvapaikanhakuprosessissa.

mahdollisuus työskennellä alueella, jossa on harva, mutta laajalla alueella toimiva yhteistyöviranomaisten ja toimijoiden verkko.

- Siitä on muodostunut oma sidosryhmäverkosto, jossa on ymmärretty, että isoissa jutuissa eikä aina pienemmissäkään tulla yksin toimeen. Tilanteen vaatiessa tukeudutaan matalalla kynnyksellä toisen apuun. Lainsäätäjä on ymmärtänyt nämä asiat hienosti ja luonut sillä toimintaedellytykset tiiviiseen ja järkevään yhteistyöhön. Se on monesti kiinni vaan mahdollisuuksien hyödyntämisestä.

Vanhoista opeista on hyötyä

Rajavartiolaitoksen Tornion tilaneorganisaatioissa yleisjohtajana ovat kapteeni Markku Kohosen lisäksi toimineet yliluutnantti **Jarkko Kynkäänniemi** ja yliluutnantti **Jyrki Lahti**. Kynkäänniemi on toiminut myös tutkinnanjohtajana rikosasioissa.

- Tehostetun ulkomaalaisvalvonnan paljastamat rikosasiat työllistävät minua tutkinnanjohtajana erilaisten päätösten tekemisen osalta. Näitä ovat mm. esitutinnan aloittamisharkinta ja tutkittavan rikosnimikkeen päättäminen. Tämän jälkeen päätettäväksi tulee esitutinnan kohdentaminen ja erilaisten pakkokeinopäätösten teko sekä syyttäjien kanssa tehtävä yhteistyö, Kynkäänniemi kertoo.

Tutkinnanjohtaja toimii Kynkäänniemen mukaan tiiviissä yhteistyössä oman rikostutkijansa kanssa. Rajavartiolaitoksen tilaneorganisaatioissa on kaikkina vuorokauden aikoina vähintään yksi rikostutkija töissä tai varallaolossa valmiina aloittamaan esi-

tutkintatoimenpiteet tutkinnanjohtajan tai yleisjohtajan määräyksestä.

- Rikostutkijoita on myös komennettu muista hallintoyksiköistä Tornion tilaneorganisaatioon. Tyypillinen rikosasia, joka paljastuu tehostetussa ulkomaalaisvalvonnassa, on laittoman maahantulon järjestäminen. Jonkin verran valtionrajarikoksia tulee myös tutkintaan ja näistä osa lievimmistä hoidetaan rangaistusvaatimusmenettelyllä eli sakolla.

Yliluutnantti Jarkko Kynkäänniemen mukaan tyypillinen rikosasia, joka paljastuu tehostetussa ulkomaalaisvalvonnassa, on laittoman maahantulon järjestäminen.

Alla: Muonion rajavartioaseman päällikkö, kapteeni Simo Pöyhtärin mukaan pian alkava Lapin joulusesonki lisää rajatarkastuksia Kittilän ja Enontekiön lentoasemilla, mikä vähentää oleellisesti mahdollisuutta hoitaa ulkomaalaisvalvontaa Torniossa.

Faktaa

- Suomeen on tullut tänä vuonna ennätyismäärä turvapaikanhakijoita, sillä syyskuun loppuun mennessä jätettiin yhteensä 17 851 turvapaikahakemusta.
- Suurin osa hakijoista (n. 70 %) on irakilaisia.
- Elo-syyskuussa Tornioon saapui Ruotsista useita satoja turvapaikanhakijoita päivittäin.
- Tilanne on saatu viranomaisyhteistyön avulla hallintaan, kun Tornioon perustettiin turvapaikanhakijoiden järjestelykeskus.
- Rajavartiolaitos ja Puolustusvoimat tukevat poliisia Torniossa ohjaamalla maahan saapuneita ulkomaalaisia hallitusti järjestelykeskukseen, jossa poliisi vastaanottaa turvapaikahakemukset.

Tilanneorganisaation toiminta yhteistyössä PTR-viranomaisten ja muiden viranomaisien kanssa on Kynkäänniemen mukaan tullut nyt käytännössä koeponnistettua ja todettu toimivaksi.

- Paljon on opittu myös uutta, josta on hyötyä erityisesti mahdollisten tulevien projektien aloitusvaiheen osalta. Samalla on huomannut myös oman kokemustaan merkityksen. Olen toiminut rajamiesuralla rajatarkastus- ja rikostorjuntatehtävissä sekä alueupseerin tehtävässä ja niiden myötä tulleesta kokemuksesta on ollut paljon hyötyä Tornion tilanneorganisaatiossa. Myös kenttä- ja yleisjohtamisen kurseista saatu oppi on otettu nyt täysmääräisesti käyttöön.

Henkilöstö jaksamista pitää seurata

Muonion rajavartioaseman päällikkö, kapteeni **Simo Pöyhtäri** kertoo asemansa henkilöstön koko työpanoksen kohdistuneen tilanteen alettua Tornioon. Sittemmin Lapin antamaa tukitarvetta jaettiin rajavartioasemien kesken.

- Muonion rajavartioaseman työpanos kohdentuu tällä hetkellä LSMV:n tukemiseen Torniossa ja ylempänä jokivarressa suoritettavaan ulkomaalaisvalvontaan. Marraskuun lopulla alkaa Lapin joulusesonki, mikä tarkoittaa rajatarkastuksia Kittilän ja Enontekiön lentoasemilla. Se vähentää oleellisesti meidän mahdollisuutta hoitaa ulkomaalaisvalvontaa. Tietenkin Lapin rajavartiostolla on käytössä yhteiset resurssit, ja henkilöstöä kohdennetaan sinne, missä sille on eniten tarvetta. Talvisydän on maastorajoilla hiljaista aikaa, ja resursseja oikein kohdentamalla saadaan Länsirajan lentokenttien rajatarkastukset ja ulkomaalaisvalvonta suoritettua riittävän tehokkaasti.

Pöyhtäriin mukaan Tornion tilanneorganisaatiossa työskennelleet rajavartiomiehet ovat olleet erittäin motivoituneita ja työ on koettu tärkeäksi sekä mielekkääksi vaihteluksi. Olemassa oleville ”työaikajoustoille” on ollut tarvetta varsinkin tilanteen alettua. Kun järjestelykeskus vihdoinkin avattiin ja tehostettu ulkomaalaisvalvonta aloitettiin, niin tehtiin työlisiä uusiksi kesken 3-viikkosjakson operatiivisin perustein. Tasoitusvapaaajärjestelmästä oli ja on edelleen paljon apua, sillä onhan se kaikille paras ratkaisu. Kalliit ylityöt jäävät tekemättä ja henkilöstö saa pienen korvauksen lisäksi vapaa-aikaa myöhemmin.

Virka-avusta myönteistä palautetta

Teksti: Samuli Vahteristo Kuva: Janne Laikola

Puolustusvoimien virka-apuosastolla on ollut Torniossa oma roolinsa turvapaikanhakijoiden käsittelyssä, missä noin 30 hengen osasto esimiehineen on toiminut järjeste-

lykeskuksessa eri tehtävissä. Maavoimien esikunta on käskenyt, mitkä joukko-osatot huolehtivat vuorollaan virka-avun antamisesta. Kaikilla toimijoilla oli tietty selkeä vastuualue järjestelykeskuksen toiminnassa eikä johtosuhteissa ollut epätietoisuutta. Laittoman maahantulon estämiseen tai sen järjestämisen estämiseen ei puolustusvoimat ole osallistunut. Tähän asti mukana on ollut Jääkäriprikaatin ja Kainuun prikaatin henkilökuntaa ja varusmiehiä.

Jääkäriprikaatissa palveleva yliluutnantti **Timo Heiskanen** on ollut useampaankin otteeseen mukana Torniossa.

- Virka-apuosaston vahvuus on ollut tehtävien määrään ja kestoon nähden riittävä. Päivät ovat olleet pitkiä, ja tauot on soviteltu aina tilanteen mukaan alueittain. Virka-apuosastoa on vaihdettu säännöllisesti 3 - 4 vuorokauden välein. Virka-apuosasto on hoitanut turvapaikanhakijoiden ohjaamisen, opastamisen ja liikuttelun järjestelykeskuksessa.

Viranomaisyhteistyö järjestelykeskuksessa on toiminut Heiskanen mielestä sujuvasti.

- Eri viranomaisten kanssa käymieni keskustelujen perusteella voi puolustusvoimien osuutta pitää merkittävänä apuna kokonaisuudessaan. Palaute on ollut erittäin myönteistä. Oma rooli virka-aputehtävissä oli koordinoida ja ohjata turvapaikanhakijat järjestelykeskuksessa eteenpäin ruuhkauttamatta käsittelylinjastoa. Tehtävää helpotti kaikkien toimijoiden viestiliikenteessä an-

tama informaatio toiminnan eri vaiheista. Heiskanen on ollut useita kertoja erilaisissa virka-aputehtävissä vajaan kahdenkymmenen vuoden työuran aikana ennen tätä. Torniossa hän pääsi kuitenkin tekemään jotain sellaista, mitä ei aikaisemmin ollut tehnyt.

- Turvallisuustaustainen työhistoriani, useat viranomaisharjoitukset ja koulutustilaisuudet ovat olleet ehdottomasti hyödyksi järjestelykeskuksessa tehtäviä suorittaessani. Niin ikään yksi vuosi kriisinhallinta-tehtävässä Bosniassa antoi eväitä Tornion tehtävässä onnistumiseen. Työssä pitää huomioida eri kulttuurien väliset eroavaisuudet, käyttäytyminen eri tilanteissa ja työtehtäviin pitää luoda tietty vakiokäytännö eli rutiini.

- Tornion virka-aputehtävän jälkeen on taas yksi mielenkiintoinen kokemus enemmän takataskussa. Toisaalta, jos harjoittelee ja koulutautuu vuosittain eri viranomaistahojen kanssa, tehtävässä tavallaan ulosmitataan hankittua osaamista ja yhteistoimintakykyä.

Heiskaselle ei ole tullut lukuisissa virka-aputehtävissä eteen edunvalvonnallisia ongelmia työajan tai muun takia.

- Oman haasteensa työaikoihin tai muihin komennusasioihin tuo tietenkin tehtävän pitkä kesto. Mielenkiintoisena havaintona totesin tehtävän päättymisen jälkeen aikamoinen olevan kiinnostunut ja tietoinen minun edunvalvonnallisista asioista koskien virka-aputehtävää. Muiden huolehtimisen työntekijän jaksamisesta (henkinen ja fyysinen) otan tietenkin kiitollisena vastaan. Kuvailisin Tornion osalta kokonaisrasitusta hieman normaalia suuremmaksi, Heiskanen summaa.

Jääkäriprikaatissa palvelevalle yliluutnantti Timo Heiskaselle Tornion virka-aputehtävä on taas yksi mielenkiintoinen kokemus ja lisää ammattitaitoon.

Esa Hallinen, Vesa Heinonen ja Heikki Hyvärinen palkintoseremoniassa.

ILTY ry juhli 50-vuotistaivaltaan Oulussa

Teksti: Vesa Heinonen Kuva: Martti Juustisenaho

Juhlakokouksen ja -illallisen järjestelyistä vastasi ILTY Lappi ry. Juhlakokous linjasi tulevan kauden keskeisiksi tavoitteiksi turvata iltyläisten nousujohteinen virka- ja palkkaus rakenne uudessa organisaatiomallissa ja kv-palveluksen palvelussuhteiden kehittämisen yhteistoiminnassa Päällystöliiton ja Upsseeriliiton kanssa.

Erityisen seurannan kohteena ovat Puolustusvoimauudistuksen tuomat haasteet. Neuvottelemalla ja työnantajalle vaihtoehtoja tarjoamalla pyritään estämään jäsenistölle mahdolliset aiheutuvat palkan- tai tehtävänalennukset ja työolosuhteiden heikkenemiset. Tarvittaessa tukea haetaan Päällystöliiton kautta ja pidetään liiton johdolla tietoisena organisaatioiden muutostilasta Ilmavoimissa.

ILTYn pitää jatkossa pyrkiä edesauttamaan jäsenistön mahdollisuuksia siirtyä sellaisiin tehtäviin ja sille paikkakunnalle, johon jäsenet itse haluavat. Samankaltaisen osaamisen omaavien jäsenien tehtävien ja paikkakunnan vaihtamiseen tarvitaan myös jäsenten omaa aktiivisuutta. Tärkeäksi koettiin, että pyritään yhdessä Päällystöliiton kanssa turvaamaan jäsenistön lisäjärjestelmän säilyminen. Jäsenmäärän pienentyes-

sä tulee yhdistyksen valmistella vaihtoehtoja uudelleenorganisointimiseksi.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin **Vesa Heinonen**, varapuheenjohtajaksi **Timo Kautto**, sihteeriksi **Mika Autere** ja taloudenhoitajaksi **Hannu Heinilo**. Vuoden iltyläisenä palkittiin yhdistyksen pitkäaikainen puheenjohtaja **Heikki Hyvärinen**. Samalla luovutettiin Vuoden 2014 iltyläiselle **Esa Halliselle** Vuoden iltyläinen -taulu.

Arvostus syntyy teoista

Juhlailallista vietettiin hyvän ruuan, juoman ja muisteluiden merkeissä. Puheenjohtaja **Pekka Väyrynen** avasi tilaisuuden tervetuloitoksella sekä lukemalla kunnia-puheenjohtaja **Arvo Kiiskisen** terveiset. Juhlapuheen piti yhdistyksen entinen monivuotinen puheenjohtaja **Ari Jonninen**. Hän muisteli yhdistyksemme alkuaikojia ja sitä tyhjiötä, johon yhdistys aikanaan perustettiin.

- Koko olemassaolonsa ajan yhdistyksemme on toiminut suunnannäyttäjänä sille, kuinka työntekijöiden hyvinvoinnista neuvotellaan valtionhallinnossa.

- ILTY on aina osannut laskea ja perustaa esityksensä ja vaatimuksensa faktoihin. Meitä on arvostettu osaavana, määrätie-

toisena ja hyvän työmoraaalin ja asenteen omaavana ryhmänä. Ryhmänä, joka ei käynyt huutamassa ja möykkäämässä, vaan asiallisesti esittämässä ja perustellusti vaatimassa asioitaan eteenpäin vietäväksi. Älkää antako tämän käsityksen muuttua, vaan vaalikaa sitä. Totuus, ajankohtainen peliäily, kiireetön, kohtelias, mutta samalla vankkumaton tapa ja tahto viedä asioita eteenpäin jäsenistön hyväksi on se tapa, millä asiat saadaan vietyä kohti suurta päämäärää, eri välitavoitteiden kautta, Jonninen painotti.

Ilmasotakoulu on se opinahjo, jossa tulevia Ilmavoimien ammattilaisia kasvatetaan.

- Iltyläinen perinne osaamisesta, hyvästä työmoraaalista ja tinkimättömästä asenteesta lentoturvallisuuteen ja oman työn laatuun panostamisessa olkoon se perintö, jota ILTY ja sen jäsenet jatkavat ja vaalivat, Jonninen summasi.

ILTY ry tulevaisuudessa

ILTY ry tulee tulevaisuudessakin toimimaan aktiivisen henkilövaikuttamisen kautta jäsenistönsä etujen turvaamisessa. Tulemme jatkossakin ylläpitämään ja kehittämään hyvää yhteistyötä Päällystöliiton kanssa. Tulevina vuosina ILTY ry on samassa tilanteessa muiden opistoupseeriyhdistysten kanssa, järjestäytymisen muotoja on tarkasteltava sekä kehitettävä jäsenmäärän suhteen. Tämä valmistelu on yhdistyksessä käynnistetty tällä hallituskaudella.

Tulevaisuudessakin ILTY ry tulee olemaan yhdysjärjestö, joka kokoaa jäsenistönsä yhtenäiseksi ja tehtävistään tietoiseksi maanpuolustuksen ammattiryhmittymäksi ja tukee henkilöstön halua kehittää ammatitaitoa ja vastuuntuntoa työssään.

FAKTA

- ILTY ry 50 vuotta (1965 - 2015).
- Jäseniä 174 (1.1.2015)
- Ilmapuolustuksen Lentotekniset ILTY ry. toimii sääntöjensä mukaan ilmapuolustuksen, maavoimien helikopteritoiminnan ja ilmailualan teknisten henkilöiden muodostamien osastojen yhdysjärjestönä, jonka tehtävänä on koota henkilöstö yhtenäiseksi ja tehtävistään tietoiseksi maanpuolustuksen ammattiryhmittymäksi.
- Yhdistys edustaa henkilöstöä ja valvoo sen oikeudellisia, ammatillisia, palkkauksellisia ja sosiaalisia etuja.
- Yhdistys huolehtii lentoteknillisen ammattikunnan arvostuksesta ja ammattitaidon kehittymisestä.

Puolustusvoimien toimintamenoja leikataan

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Samuli Vahteristo

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2016 leikataan puolustusvoimien toimintamenoja. Palkkaliukumaleikkauksen osuus toimintamenoihin on noin 7,3 miljoonaa euroa. Leikkauksen perusteena on jo edellisen hallituksen tekemä päätös, jonka mukaisesti valtion henkilöstön palkkojen liukuma pyritään rajoittamaan muiden työmarkkinoiden keskimääräiselle tasolle.

Palkkaliukumaleikkauksen lisäksi muihin toimintamenoihin kohdistuu noin 5,4 miljoonan euron supistus.

Määrärahoja leikataan myös sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenoista sekä maanpuolustusjärjestöille myönnettävästä valtionavusta.

Puolustusvoimissa toimintamenojen leikkaukset on otettu huolestuneena vastaan. Puolustusvoimain komentaja **Jarmo Lindberg** totesi syyskuussa Maanpuolustuskurssin avajaisissa, että toimintamenojen leikkaukset luovat haasteita toimintakyvyn palauttamiselle.

- Ensisijaisesti etsimme sellaisia säästökohteita, jotka eivät pitkällä aikavälillä

vaikuta suorituskyvyn rakentumiseen. Tehävä ei ole helppo, koska Puolustusvoimauudistuksessa tämä työ on jo kertaalleen tehty. Tulemme tekemään nämä päätökset nopeasti ja siten, että kokonaisuus säilyy tasapainoisena. Lopputuloksena on todennäköisesti tilanne, jossa Suomi ainoana toimintaympäristönsä maana ajaa sotilaallista toimintaansa alaspäin, arvioi komentaja.

Varusmiesten maastovuorokausien määrän, varusmieskoulutuksen tason ja reservin kertausharjoitusten määrän luvataan säilyvän vuoden 2015 tasolla.

Budjetti sisältää hallitusohjelmassa mainitun ja parlamentaarisen selvitysryhmän raportin mukaisen 50 miljoonan euron lisäyksen puolustusmateriaalihankintoihin.

Kaikkiaan puolustusministeriön hallinnonalalle budjetissa osoitetaan 2 886 miljoonaa euroa. Hallinnonalan henkilötövuosimääräksi arvioidaan ensi vuonna 12 720 henkilötövuotta, missä on vähennystä kuluvaan vuoteen verrattuna noin 200 henkilötövuotta. Vähennys aiheutuu pääosin Puolustusvoimauudistukseen liittyvien henkilöstötoimien loppuunsaattamisesta.

”Yleisen asevelvollisuuden edellytykset turvataan ja asevelvollisuutta hyödynnetään nykyistä laaja-alaisemmin. Koko palveluskelpoinen miespuolinen ikäluokka koulutetaan. Asevelvollisten osaamista ja toimintakykyä kehitetään määrällisesti ja laadullisesti riittävällä varusmies- ja kertausharjoituskoulutuksella. Varusmiesten ja reserviläisten siviiliosaamista hyödynnetään täysimääräisesti.”

Talousarvioesitys 2016

Edustajakokous lähestyy

Puolustusvoima-uudistuksen haasteista liiton hallinnon kehittämiseen

Teksti: Kari Reinivuo Kuva: Samuli Vahteristo

Edustajakokous, tuo liittomme ylin päättävä elin, kokoontuu jälleen marraskuun 17. päivänä päättämään yhteisistä asioista, kuulemaan hallituksen selvitykset ajankohtaisista asioista sekä linjaamaan liittomme toimintaa tuleville vuosille. Tämänvuotisen edustajakokouksemme myötä nykyisen hallinnon toimikausi on puolessa välissä, joten on hyvä pohdiskella niin mennyttä kuin tulevaa. Puolustusvoimauudistuksen henkilöstölle asettamat haasteet ovat hallinneet liiton toimintaa viime vuosina. Vuoden alussa aloittanut uusi puolustusvoimien organisaatio ei ole helpottanut liiton eri toimijoiden työskentelyä, melkein päinvastoin. Liittomme luottamusmiehet ovat kuluneen kauden aikana olleet todella monen vartijana valvomassa meidän kaikkien päällystöliittolaisten etuja – siitä heille vilpittömän kiitos.

Vuonna 2014 alkanut valtion eläkelakiuudistus on pitänyt puolestaan liittomme ”poliittisen siiven” kiireisenä erityisesti kuluneena syksynä. Maamme hallitus antoi kesän lopulla eduskunnalla esityksen valtion eläkelain uudistamisesta - lain, joka koskettaa meitä sotilaita todella paljon ja jonka valmistelussa erityisesti sotilaitten osalta on tehty ainakin allekirjoittaneen mielestä kaikki hyvän hallintotavan vastaiset temput. Lakia sotilaseläkkeiden osalta valmistellut työryhmä ei kokoontunut kertaakaan. Eläkeuudistus askarruttaa varmasti meidän kaikkien mieliä tavalla tai toisella. Liiton verkkosivuilta löytyy hyvä paketti kaikesta, mitä tähän mennessä on tullut esille ja vastauksia jo heränneisiin kysymyksiin. Odotan mielenkiinnolla liittomme puheenjohtajan tilannekatsausta eläkelaista. Monet miettivät varmaan, miten sen eläkkeellelähden kanssa nyt olikaan.

Miten jäsenten ääni saadaan kuuluviin?

Liiton hallitus on kehittänyt myös liiton hallintoa ja toimintaa. Puolustusvoimauudistuksen mukanaan tuoma puolustusvoimien hallintorakenteen uudistus lakkautettuihin varuskuntineen on aiheuttanut sen, että muutama jäsenyhdistys on lopettanut toimintansa. Osa niistä on yhdistynyt jonkun toisen yhdistyksen kanssa. Ennakkoluulottomana esimerkkinä voidaan mainita Kontiolahden Päälystöyhdistyksen ja Pohjois-Karjalan Rajapäälystön yhdistyminen Pohjois-Karjalan Päälystöyhdistykseksi yli tuon maagisen PV-RVL-rajan. Nostan herroille hattua rohkeudesta ja ennakkoluulotomuudesta.

Jäsenyhdistysten ja jäsenten väheneminen on pakottanut hallituksen miettimään eri vaihtoehtoja liiton toiminnalliseksi rakenteeksi tulevina vuosina. Kevään puheenjohtajapäivillä käynnistettiin ryhmätöiden merkeissä liiton hallintorakenteen kehittämiseen tähtäävä työ, joka sisältää mm. liiton sääntöjen muuttamisen ja jonka ensimmäinen versio tuodaan nyt edustajakokoukselle ja sen myötä yhdistyksille tutustuttavaksi. Edustajakokouksen tehtävänä on antaa hallitukselle eväät jatkotyötä varten. Tarkoitus on jatkaa työtä tulevan kevään puheenjohtajapäivillä ja tuoda asia päätettäväksi vuoden 2016 edustajakokouksessa.

Edustajakokouksen tehtävänä on päättää liiton säännöistä ja omista toimintatavoista. Liiton hallinnon kehittämiseen kuuluu osaltaan myös edustajakokouksen toiminnan ja toimintatapojen kehittäminen. Olen liiton sääntöjen kehittämistyön yhteydessä useaan otteeseen miettinyt, miten edustajakokous jatkossa toimii niin, että koko

Vuoden 2014 Edustajakokouksen toimihenkilöt ovat tarkkana. Asiat käsitellään säädettyssä järjestyksessä. Kuvassa vas. Arto Penttinen, Tatu Vartiainen, Kari Reinivuo ja Ossi Hilden.

jäsenistön ääni saadaan kuuluviin ja huomioonotetuksi kaikkia meitä parhaiten palvelevalla tavalla. Liittomme on tällä hetkellä yhdistysten yhdistys, jossa yhdistysten edustajat edustavat vuosittaisessa edustajakokouksessa jäsenistöä. Miten mahdollisesti jatkossa kykenemme turvaamaan jäsenen äänen liittossamme? Sitä sietää pohtia.

Työtaisteluunkin pitää varautua

Rinnan liiton hallintorakenteen uudistamistyön kanssa on myös uudistettu liiton työtaisteluohjeistus. Kuluneen syksyn tapahtumat työmarkkinarintamalla osoittavat, että ammattiliitolla tulee olla toimiva ja ajantasainen työtaisteluorganisaatio. Nykyiset virkaehtosopimuksemme päättyvät 2016 syksyllä, ja tämän syksyn tapahtumien valossa meidänkin tulee olla valmiita kaikkeen mahdolliseen mitä ammattiliitolta vaaditaan. Liiton työtaisteluorganisaatio tarkastetaan tulevan talvikauden aikana vastaamaan nyt tehtyä uutta ohjetta.

Edustajakokouksen puheenjohtajana minulla on oikeus olla läsnä liiton hallituksen kokouksissa puheoikeudella. Yhtenä tehtävänäni on valvoa, että liiton hallitus toimii edustajakokouksen tekemien päätösten ja linjausten mukaisesti. Kuluneen kahden vuoden aikana nykyinen hallitus on tarttunut tarmokkaasti kiinni esiin tulleisiin haasteisiin ja kehittänyt niin liiton kuin omia toimintatapojaan. Nykyisen tietotekniikan myötä voidaan asioita valmistella hajautetusti, jolloin jokainen hallituksen jäsen pystyy osaltaan vaikuttamaan ja muodostamaan mielipiteitään jo ennen varsinaista pöytäkokousta. Aikanaan, kun itse aloitin liiton hallituksessa, oli meillä kaikilla liittomme puolesta käytössä telekopiolaitteet ja kokousmateriaali tuli aina postitse. Eihän tuosta ole kuin 15 vuotta!

Olen ollut liittomme jäsen siitä lähtien, kun aloitin kersanttina Russarön linnakkeella helmikuussa 1984, ja muistini mukaan nyt on ensimmäinen kerta, kun liittomme ylimpään päättävään elimeen ei tule yhtään aloitetta tai esitystä yhdistyksiltä. Meneekö meillä niin hyvin, että ei ole asioita, jotka vaatisivat yhteistä pohtimista? Sehän on selvää, että rahaa ei ole ja sopimuksetkin ovat katkolla vasta vuoden kuluttua, mutta edes jotain pientä asiaa. Toivottavasti siten vuoden päästä tilanne on tältäkin osin toisenlainen.

Kaikesta huolimatta toivon, että kaikki yhdistykset ja niiden edustajat tapaavat edustajakokouksen merkeissä Tikkurilassa Hottelli Vantaassa tiistaina 17.11.2015.

Yhdistykset evästävät omat edustajansa kokoukseen

Teksti: Samuli Vahteristo Kuva: Simo Nummi

Päällystöliiton toimintaa ja talouden suunnittelua ohjaavat edustajakokouksen ja hallituksen päätökset sekä 2013 edustajakokouksessa vahvistettu toimintaohjelma vuosille 2014 – 2017. Parhaiten yksittäinen jäsen voi vaikuttaa edustajakokousten alla, kertomalla ajatuksensa oman paikallisyhdistyksensä hallitukselle, joka valitsee edustajansa edustajakokoukseen.

On kiinnostavaa tietää, miten eri yhdistyksissä vuoden tärkeimpään päätöksentekoprosessiin valmistaudutaan? Ehditäänkö liiton jäsenivuilla olevaa edustajakokouksiapaketia mieltä kiireisen työrupeaman lomassa oman paikallisyhdistyksen näkökulmasta?

Dragsvikin Päällistöyhdistyksen puheenjohtaja **Marko Nieminen** kertoo yhdistyksensä evästävän edustajansa.

- Liiton edunvalvontakone on toiminut hyvin Puolustusvoimauudistuksen puristuksessa. Olemme samoilla linjoilla liiton johdon ja puheenjohtajapäivillä käydyin keskustelun kanssa siitä, että liiton sääntöjä ja hallinnon rakenteita sekä toimintoja on sopeutettava pienenevän jäsenmäärän mukaan. Puolustusvoimien uusien säästövelvoitteiden seurauksena voi syntyä asioita, joissa työntekijöitä kohdellaan sopimusten vastaisesti, joten jatkossakin liitolla on oltava riittävä edunvalvontakone.

Kajaanin Päällistöyhdistyksen puheenjohtaja **Pauli Rossinen** kertoo edustajakokouksioiden olevan esillä yhdistyksen vuosikokouksessa.

- Perinteisesti Kajaanin edustaja saa tarvittavat linjaukset vuosikokouksessa. Olemme varmasti pääpiirtein muiden kanssa

samoilla linjoilla liiton kehittämistoimista. Liiton hallituksen jäsenmäärää on supistettava kuitenkin niin, että nykyinen puolustushaarojen suhde säilyy samana. Jokaisen on tingittävä omista paikoistaan, ei pelkääntään niin, että maavoimien edustus tippuu. Rossinen painottaa.

Laivaston Päällistöyhdistyksen puheenjohtajan **Marko Luukkosen** mukaan kaikki Turun alueella toimivat yhdistykset (Saariston Päällistö ja Turun Päällistöyhdistys ml.) kokoontuvat Laivaston Päällistöyhdistyksen vuosikokouksen jälkeen keskustelemaan edustajakokoukslinjauksista sekä kuulemaan Päällistöliiton ajankohtaisia asioita liiton merivoimalliselta varapuheenjohtajalta ja merivoimalliselta päälluottamusmieheltä.

- Mielestämme liiton hallinnossa on oltava puolustushaaraakohtainen asiantuntemus tavalla tai toisella. Eläkekysymys nousee väkisin puheenaiheeksi paikallisessa Päällistöliiton tiedotustilaisuudessa. Minulla on kuitenkin se tuntuma, että väki kentällä suhtautuu maltillisesti sotilaseläkekysymykseen eikä ainakaan syytä liittoa toimetuudesta etujen puolustamisessa.

Lapin rajan puheenjohtaja **Jaakko Nirkkonen** sanoo yhdistyksensä muodostavan tarvittavat kantansa edustajakokouksiin sähköpostikokouksessa, mutta sen jälkeen vielä rajan piirissä yritetään löytää yhteinen kaikkia tyydyttävä ratkaisu.

- Rajalla eri alueilla on erilaiset tarpeet ja meillä on omamme. Tuomme rajan piirissä näkökantamme esiin, mutta demokratia ei aina kuuntele vähemmistöä. Toki hyvin tämä järjestelmä on toiminut.

Uudistuksia tulossa

Teksti: Juha Susi

Kehitys kehitty. Elämme jatkuvasa muutoksessa. Tuttuja fraaseja nykyaikana aina kun muutetaan jotain vallitsevaa tuttua ja turvallista toimintatapaa. Tulevassa edustajakouksessa marraskuussa jäsenyhdistysten edustajille esitellään suuntaviivat ja aiheet Päälystöliiton hallinnon kehittämiseksi. Mitään ei vielä ole siis päätetty. Paikalle saapuvilta edustajilta odotetaan kannanottoja, ovatko esitellyt suunnitelmat toimivia vai pitääkö niitä muuttaa. Kokousaineistoon etukäteen perehtyminen ja siitä muodostettu paikallisen jäsenyhdistyksen mielipide ovat keskeisessä asemassa tulevaisuutta luotessa. Vaikuttamistasi siis tarvitaan. Kokouksen keskeisimmät kohdat ja anti avataan myös vuoden viimeisessä Päälystölehdessä.

Lukijakunnan ääntä kuultiin viime syksynä noin tuhannen hengen voimin. Saatu mandaatti antaa tuen ja kiitoksen tehdyille työ-

le. Tutkimukseen tukeutuen tulemmme uudistamaan vuoden 2016 lehtiä teemoittamalla ne eri lailla kuin viime vuodet. Jatkossa puolustushaarateemasta siirrytään keskeisimpään lehden sisältöön, edunvalvonnasta tiedottamiseen, tiettyyn teemaan si-
toutuen. Suunnittelutyön yhteydessä esille ovat nousseet keskeisimpinä teemoina tehtäväkuvausten laatiminen ja yhteistoiminta. Teemoitus tarjoaa kaaren, kuinka esimerkiksi jäsenen päivittämä tehtäväkuvaus etenee arviointijärjestelmässä eteenpäin paikallistasolta keskustasolle asti. Mukaan saadaan jäsenten, arviointiin osallistuvien työntekijöiden sekä asiantuntijoiden ajatukset. Uusi teemoitus ei poista puolustushaarojen näkemyksiä, päinvastoin. Nyt voimakkaasti yhteen lehteen keskittynyt teema

jakautuu jatkossa vain useampaan lehteen. Jäsenten tunteja tuodaan edelleen esille joukko-osastovierailuiden, koulutuskurssien ja liiton tapahtumien yhteydessä tehtäviin haastatteluihin nojautuen. Myöskään lehden ulkoasuun ei olla kajoamassa. Lehden koko, paperin laatu ja kuvitus jatkavat tutulla laadukkaalla ulkoasulla. Jotain siis säilytetään ennallaan.

Kuin silloin ennen

Teksti: Samuli Vahteristo

Kuva: Päälystöliiton arkisto

Liittokokoukseen tultiin aina 1960-luvulle saakka sotilasasussa. Perinteisiin kuului myös marssi ja seppeleenlasku kokouspaikkakunnan sankarihaukalle. Seremoniassa oli vahvasti mukana liiton lippu. Kuva on Kouvolasta vuodelta 1957. Tuolloin liitot painivat aivan erilaisten kysymysten kanssa kuin nykyään. Voimassa oli neuvotteluvoikeuslaki, minkä pohjalta järjestöillä oli oikeus tehdä esityksiä virkauraa, palkkausta, eläkettä ja muita taloudellisia etuja koskevista asioista. Se ei kuitenkaan rajoittanut valtiota työnantajana harjoittamasta yksipuolista päätäntävaltaa. Asioiden käsittely oli hajanaista, koska varsinaista vastuuyksikköä ollut. Vuonna 1956 järjestöjen vaatimuksesta perustettiin valtiovarainministeriöön palkkaosasto, josta 1970-luvulla muodostui Valtion työmarkkinailaitos.

Ammunta

Päälystöliiton ampumamestaruuskilpailut kilpailtiin 15. - 17.9. Sotilaiden SM-kilpailujen yhteydessä Parolannummella Panssari-prikaatissa. Järjestävänä yhdistyksenä toimi Wanajan Päälystöyhdistys. Kilpailuissa saavutettiin 115 suoritusta yhteensä seitsemässä lajissa ja yhdeksässä sarjassa. Suurimman osallistujamäärän keräsi rynnäkkökivääriammunta 6+6+6 ls:n kilpailu, yhteensä 32, mutta myös kivääri – ja pistoolilajeissa oli kilpailijoita kiitettävästi. Kiväärilajeja hallitsi Vekarajärven Päälystöyhdistyksen yll **Kari Pennanen** voittaen kolme mestaruutta. Pistoolilajien hallitsija oli Kajaanin Päälystöyhdistyksen kapt **Jorma Jäntti** niin ikään kolmella mestaruudella. Loput jaossa olleet mestaruudet menivät Kajaanin Päälystöyhdistyksen kapt **Kari Oravalle** (rk 6+6+6 ls), Huovinrinteen Päälystön yll **Juha Rinta-Keturille** (300 m vakiokivääri 3 x 20 ls, sarja Y) sekä Huovinrinteen Päälystön kapt **Keimo Korpioksalle** (25 m isopistooli, sarja Y 45). Ammunnan yleismestaruuden voitti Evp-yhdistys keräten yhteensä 315 pistettä.

Suunnistus

Päälystöliiton suunnistusmestaruuskilpailut kilpailtiin 9. - 11.9. Sotilaiden SM-kilpailujen yhteydessä Säkylässä Porin prikaatissa. Järjestävänä yhdistyksenä toimi Huovinrinteen Päälystö. Kilpailujen osallistujamäärä oli varsin vähäinen, sillä kaikki sarjat huomioiden osallistujia oli yhteensä 19, edustaen kuitenkin 14:ää eri yhdistystä. Mestarit sarjoittain: sarja Y yll **Juha Tolonen**, Wanajan Päälystöyhdistys

sarja M35 yll **Petteri Rankinen**, Utin Päälystöyhdistys

sarja M45 kapt **Matti Peltola**, Luonetjärven Päälystöyhdistys

sarja M50 yll **Pekka Inkeri**, Kaakkois-Rajan Päälystöyhdistys

sarja M55 ltn evp **Juhani Leppäsalmi**, Evp-yhdistys

Suunnistuksen yleismestaruuden voitti Pohjois-Karjalan Päälystöyhdistys saavuttaen yhteensä 15 pistettä.

Molempien kilpailujen täydelliset tulokset löytyvät tuttuun tapaan liiton internet-sivuilta osoitteesta <http://www.paallystoliitto.fi/jasensivut/jasenpalvelut/urheilutoiminta/tulokset/tulokset-2015/>

Mestaruuskilpailujen tuloksia

Teksti: Mika Räisänen

Huolehdi kunnostasi osallistumalla kuntohihtotapahtumiin. Pitkäkestoinen suoritus vaatii harjoittelua – silloin matkanteko sujuu kuin leikiten.

Yleismestaruus

Kilpailuun otetaan mukaan hiihto-, ampumaja suunnistusmestaruuskilpailut. Kilpailu on jäsenyhdistysten välinen ja ratkaistaan vuosittain. Voittajayhdistys saa kussakin kilpailussa pisteille päässeiden yhdistysten lukumäärän verran yleismestaruuspisteitä, toinen yhden vähemmän jne. Kunkin kilpailun voittajayhdistys saa lisäksi yhden ylimääräisen pisteen. Yleismestaruus ratkeaa kilpailujen yhteispistemäärän perusteella.

Tänä vuonna kilpailu yleismestaruudesta oli erityisen tiukka, ratkesihan mestaruus vasta viimeisessä osakilpailussa eli ammunassa. Jokaisen kilpailijan lajin mestaruuden saavutti lisäksi eri yhdistys. Jo aiemmin mainittujen ammunnan ja suunnistuksen yleismestaruuden voittaneiden yhdistysten lisäksi hiihdon yleismestaruuden

oli jo voittanut Wanajan Päälystöyhdistys. Yhdistysten välisen yleismestaruuskilpailun voitti Wanajan Päälystöyhdistys keräten yleismestaruuspisteitä 39, saavuttaen lajisijoitukset 1 (hiihto), 5 (suunnistus) ja 3 (ammunta). Toiseksi sijoittui moninkertainen voittajayhdistys Kajaanin Päälystöyhdistys keräten yleismestaruuspisteitä yhden vähemmän eli 38. Kolmanneksi sijoittui viime vuoden voittajayhdistys, Evp-yhdistys, saavuttaen 32 yleismestaruuspistettä.

Wanajan Päälystöyhdistykselle luovutetaan yleismestaruuskilpailujen kiertopalkinto edustajakokouksen yhteydessä.

Urheilujohtaja onnittelee menestyneitä kilpailijoita ja osallistujia sekä kiittää kilpailut järjestäneitä yhdistyksiä.

Valmiusliiton Syyslennolla

Teksti: Pirkko Lokinperä Kuva: Kati Vuorio

Pirkko Lokinperä, Satu Rajala (Maastotaitojen kouluttaja), Kati Räisänen ja Leila Saikkonen valmistautumassa muiden kurssilaisten ohella päätöstilaisuuteen.

Syyslento 2015 -harjoitus järjestettiin Tikkakoskella 18. - 20.9. Harjoitukseen osallistui naisia eri puolilta Suomea yhteensä 420. Harjoitus oli NASTA-harjoitusten historian suurin osallistujamäärältään. Ilmasotakoulun tilat antoivat erittäin hyvät puitteet harjoituksen läpiviemiseksi. Kaikki tarvittava oli lähellä ja nopeasti saavutettavissa. Harjoitus koostui kymmenestä erillisestä kurssista, joihin osallistujat olivat sijoittuneet oman kiinnostuksensa mukaisesti. Päälystön Naisten Liitto ry:n jäseniä oli harjoituksessa niin organisaatioon kuuluvana kurssin johtajana kuin kouluttajana ja kurssilaisina.

NASTA-harjoitusten valmisteluihin käytetty aika ja harjoituksen aikana sekä jälkeen tehtävä työmäärä, vapaaehtoinen työpanos, kertoo siitä, miten moni nainen kokee poikkeusoloihin ja arjen turvallisuuden haasteisiin varautumisen tärkeäksi.

- Varautumisen tärkeyden kokemisesta kertoo myös näiden harjoitusten suosio ja osallistujien määrä. NASTA-harjoitusten ilmoittautumisen avauduttua ensimmäiset kurssit täyttyivät muutamassa minuutissa. Tämä antaa iloa ja motivaatiota sekä

voimia toteuttaa näitä harjoituksia, kertoo Naisten Valmiusliiton vt. pääsihteeri **Satu Mustalahti**.

Kriisin kohtaaminen -kurssin johtajana toimi Päälystön Naisten Liitto ry:n entinen puheenjohtaja ja kunniajäsen **Leila Saikkonen**.

- Jäin koukkuun NASTA-harjoituksiin jo vuoden 1998 keväällä Rovajärven harjoituksessa. Soitin tuolloin ystävälleni **Pirkko Estolalle**, että lähdetäänkö kurssille, minkä aiheena on Henkilökohtainen turvallisuus ja vastaus tuli heti - lähdetään! Harjoitus ja kurssi veivät sisällöllään mukanaan. Saman vuoden syksyllä Leila Saikkonen houkutteli yllättäen Mikkelissä harjoituksen kuljetustoimiston päälliköksi.

- Taas uutta ja niin mielenkiintoinen tehtävä, hän muistelee innokkaana. Houkuttelin sinne sisareni **Anita Korhosen** mukaan, ja hän jäi myös tähän koukkuun.

Leila kertoo, että jokainen hänen käymänsä kurssi on antanut ajankohtaista tietoa.

- Parasta tässä on kaikki vapaaehtoisuus, voit osallistua ja ottaa vastuuta silloin, kun itselle sopii. Saat tavata tuttuja eri puolilta Suomea, samoin osallistua harjoituksiin eri puolilla Suomea. Nuket joko parakissa,

teltassa tai koet luxusta majoittumalla kasarmiin.

Syyslento 2015 -harjoitus järjestettiin Ilmasotakoululla, joten suurin mielenkiinto kurssivalikosta kohdistui ilmatorjuntaan. Ilmatorjunta tutuksi -kurssille osallistujia oli yli 70. Muonituskurssilla taas keskityttiin siihen, kun sähkökatko sulattaa pakastimet ja mitä ruuille sitten tehdään. Kurssilla syntyi myöskin mainiot itse tehdyt makkarat. Sähköttä-kurssi pääsi oikeasti sähköttömän torpan asukeiksi ja heidän tuli oikeasti miettiä, kuinka tullaan toimeen ilman sähköä. Muita harjoituksen kursseja oli Kyberturvallisuus, Etsintä, Maastotaidot, Katuturvallisuus ja Tosielämän ensiapu, perinteisiä kursseja, jotka kuuluvat yleisesti kurssitarjontaan. Kymmenentenä kurssina oli Johdon kurssi, joka koostui harjoitusorganisaatiosta.

Harjoituksen aluksi pidettiin kaikille kursseille yhteisluento, jonka tällä kertaa piti terveyskeskuslääkäri **Tapani Kiminkinen**. Luennon aikana naiset saivat paljon tietoa ja ohjeita niin omaan terveyteensä kuin elämiseen elämäkumppaninsa kanssa. Luennolta jäi monikin miettimään Kiminkisen seuraava toteamusta: "Ihmisten arvot ovat nykyisin monilta kateissa. Elämän tärkeät asiat kuten terveys, parisuhde ja työ ja niiden merkitys ymmärretään usein vasta sitten, kun ne ollaan menettämässä tai jo tyystin menetetty."

Seuraavista naisille suunnatuista poikkeusolojen harjoituksista saa lisätietoa Päälystön Naisten Liitto ry:n ja Naisten Valmiusliitto ry:n nettisivuilta.

Faktaa

- Naisten Valmiusliitto on valtakunnallinen yhteistyöjärjestö, jonka perustivat maanpuolustus- ja turvallisuusystöä tekevät järjestöt. Liiton päätapahtuma on kaksi kertaa vuodessa järjestettävät NASTA-harjoitukset. Harjoitukset toteutetaan MPK:lta tilattavina kursseina.
- Päälystön Naisten Liitto on Naisten Valmiusliiton jäsenjärjestö. Jäsenjärjestöt ovat mukana toteuttamassa näitä harjoituksia alue-neuvottelukuntien toiminnan kautta. Jäsenjärjestöt ja heidän toimijansa antavat osaamisensa sekä tietonsa ja taitonsa yhteiseen käyttöön NASTA-harjoitusten onnistumisen mahdollistamiseksi.

Hyvinvointi- lomalla Kajaanissa

Teksti: Alarik Syrjälä

Kuva: Raimo Toveri

Säästökohteena eläkeläinen

Teksti: Markku Virtanen

Eläkeläisten etuuskien leikkaaminen on ollut lehtien otsikoissa tämän tästä. Totuus on, että meidän eläkeläisten etuuksia on heikennetty tehokkaasti jo vuosia. Väitetään, että eläkeläisten etuusia leikataan joko säästösyistä tai solidaarisuudesta. Jos palkkoja ei koroteta, ei myöskään eläkkeisiin tule indeksitarkistusta.

Väestön huoltosuhde on kääntynyt poikkeavaksi, kun eläkeläisiä on enemmän kuin lapsia ja nuoria. Väite on oikea, mutta onko kukaan ajatellut asiaa siten, että veronmaksajia on myös tällöin tullut lisää. Harvemmin lapset ja nuoret maksavat veroja – eläkeläiset maksavat. Tämä ei näy kuitenkaan missään keskusteluissa. Asia halutaan unohtaa.

On totta, että eläkeläisistä aiheutuu kuluja niin valtiolle kuin kunnillekin. Tarvitsevathan eläkeläiset terveyspalveluja, mutta niin tarvitsevat kaikki muutkin. Ei voi olla niin, että poistuessaan työelämästä ajautuisi ulos kaikista niistä palveluista, joihin on koko työelämänsä kuulunut ja niistä maksanut. Sitä paitsi eläkeläinen maksaa edelleen veronsa. Eläkeläinen ei saa olla säästämisen kohde. Kaikille pitää taata samat palvelut. Kaikki tietävät ja vaikka eivät ehkä tunnusta sitä tosiasiaa, että maamme ei tule toimeen, mikäli kuluja ei leikata. Nykyinen hallitus on aloittanut vaikeat toimet tervehdyttääkseen Suomen taloutta. Näin tuleekin toimia. Säästötoimet tulee tehdä siten, että ne kohdistuvat kaikkiin kansalaisiin samalla tavoin ja etteivät ne aja ketään taloudelliseen loukkuun. Mielestäni ei kuitenkaan ole järkevää tehdä sellaisia leikkauksia, jot-

ka ajavat avun tarvitsijan luukulta toiselle. Esimerkkinä olkoon asumistuen leikkaus. Asumistuen leikkaus tulee ajamaan tuen saajat toisen tuen piiriin, joten säästö jää vähäiseksi.

Eläkeläisiä on pitkään harmittanut eläkeindeksin määrätymisen muuttuminen. Alun perin indeksi oli sama kuin ansiotasoindeksi. 1970-luvun puolivälissä eläkeindeksi muutettiin puoliväli-indeksiksi. Syynä oli eläkemenojen kasvu. 1990-luvun puolivälissä muutettiin yli 65-vuotiaiden eläkeläisten indeksi taitetuksi (20/80) ja 2005 kaikkien eläkeläisten samaan malliin. Samalla muutettiin palkkakerroin siten, että 20 % tuli hinnoista ja loput palkoista. Eläkeläisillä prosentit ovat samat, mutta palkat vaikuttavat 20 ja hinnat 80 %. Tällä taitetulla indeksillä hillitään tehokkaasti eläkeläisten kulutusta.

Eläkeindeksin perusteiden muuttamiseksi on tehty kansalaisaloite, johon voi tutustua osoitteessa: <https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/1591>.

Vaikka kannatan vankasti talouden elvyttämistä, on kuitenkin muistettava, että tänäkin vuonna eläkkeitä korotettiin solidaarisuussyistä vain 0,39 %, vaikka indeksi nousi 1,1 %. Niin kauan kuin meillä on leikattu indeksi ja sitä ei ole sidottu työtuloindeksiin, on mahdollista, että meidän eläkkeiden korotuksia leikataan päättäjien toimesta. Näillä leikkauksilla aiheutetaan eläkeläisten ostovoiman pienenemistä ja kasvatetaan eroa palkkojen ostovoimaan. Eläkeläisten ostovoima on jäänyt palkan-saajien ostovoimasta jo vuosia. Pitäisiköhän asialle tehdä jotain?

Hieno syyssää ja alkavan ruskan värit hellivät Päälystölliton Evp-yhdistyksen Hyvinvointiloman osanottajia Kajaanissa, missä henkisestä ja fyysisestä voimaantumisesta sai nauttia 19 henkilöä. Hyvinvointiloman ohjaaja, liikunnanohjaaja **Mikko Seppänen** toivotti meidät tervetulleeksi aktiiviselle, monipuolista liikuntaa ja ohjelmaa sisältävälle viikolle persoonallisesti savolaisen miehen tapaan. Tervetulo-puheeseen vastattiin ja luvattiin, Tuntemat-toman sotilaan Koskelan sanoin: ”Asialliset hommat hoidetahan, mutta muuten ollahan niin kuin Ellun kanat”.

Loppukeskustelussa saimme kuulla ohjaajalta, että olimme todella aktiivinen, täydellä vahvuudella kaikkiin ohjelmiin osallistuva ryhmä.

Ohjaajamme esitteli meille Kajaanin kaupungin reilun kolmen tunnin kävelylenkin aikana hyvin mielenkiintoisella ja muistiin jäävällä tavalla. Kiehtovan historian omaava ja nykyajassa toimiva kaupunki tuo kolmen j:n Kajjjaani.

Meistä lomalle osallistujista muodostui nopeasti avoin, keskusteleva ja yhdessä viihtyvä ryhmä. Ruokailuissa sijoituimme aina yhdessä pitkiin pöytiin, keskustellen kuulumisista ja tämän hetken arjen tärkeistä asioista.

Miesten kesken kerrattiin ensin kurssita-ptaumat Lappeenrannasta, Taipalsaaresta ja palvelusajasta puolustusvoimissa. Sen jälkeen keskustelu kääntyi perheiden kuulumisiin ja samalla tutustuimme toistemme puolisoihin. Keskusteluissa kaikille yhteisiä puheenaiheita olivat omasta terveydestä huolehtiminen, liikunta, lastenlapset ja harrastukset. Useat harrastukset olivat yhteisiä puolison ja perheen kanssa. Tun-tuikin siltä, että jokainen huolehti itsestään, puolisostaan, läheisistään ja ystävistään hyvin ja jokainen oli voimaa ja tarmoa täynnä niin kuin parhaassa tapauksessa eläkeläinen on.

Lomaviikon ajalta mieli jäi avoimeksi, virkeäksi ja voimaantuneeksi henkisesti ja fyysisesti. Viikko tuntui todella nimensä mukaisesti Hyvinvointilomalta.

Järjestösi jäsenenä

LAPSEN TAPATURMAVAKUUTUS NOIN 3 €/kk

Hanki nyt lapsellesi turvapaketti, joka on voimassa aina ja kaikkialla maailmassa. Vakuutus kattaa kaiken vapaa-ajan ja myös kilpaurheilun, aina ilman omavastuuta. Saat vakuutuksen Ifistä, tai vielä 10 % edullisemmin osoitteesta

lapsenturva.fi

Vakuutuksen myöntää Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva.

010 19 19 19

Katso kuinka →
**MERTARANTA
KANNUSTAA
LAPSIA LIIKKUMAAN**

PLUSSA
K-PLUSSAA IFIN VAKUUTUKSISTA

Ole huoletta. Me autamme.